

1 srijeda, 18.01.2006.

2 [Otvorena sjednica]

3 [Optuženik je ušao u sudnicu]

4 ... Početak u 14.21h

5 SUDSKI SLUŽBENIK: [simultani prijevod] Molim, ustanite.

6 Međunarodni kazneni sud za bivšu Jugoslaviju zasjeda. Izvolite sjesti.

7 SUDAC MOLOTO: [simultani prijevod] Vidim da je gospodin Van de

8 Vliet na mjestu za svjedoke. Recite, gospodine Van de Vliet, imate li

9 kakve odgovore za nas?

10 G. VAN DE VLIET: [simultani prijevod] Da, časni Sude.

11 SUDAC MOLOTO: [simultani prijevod] Hvala. Ja bih Vam htio reći

12 najprije, gospodine Van De Vliet, da se ja nadam da ste Vi dobili, da su

13 svi dobili primjerak dopisa koji ste napisali. Mi smo ga pročitali i

14 shvatili smo što Vi tamo objašnjavate.

15 G. WHITING: [simultani prijevod] Časni Sude, oprostite, ali mi

16 taj memorandum nemamo.

17 SUDAC MOLOTO: [simultani prijevod] U tom slučaju, bilo bi

18 najbolje da ga pogledate.

19 G. VAN DE VLIET: [simultani prijevod] Časni Sude, bilo bi možda

20 najbolje da vas ja provedem kroz njega, neću se zadržavati na svaki

21 pojedini detalj, nego ću vam predstaviti ukupnu sliku. Kao što sam

22 rekao, ja sam kazao da ću razgovarati sa svojim osobljem i iznaći

23 detalje u vezi s planiranjem dogovora o resursima za tim Obrane. Mi smo

24 morali obaviti jednu manju proceduru prije konačnog donošenja odluke, a

25 to zapravo obuhvaća pribavljanje službenih iskaza tima Obrane o razini

26 složenosti, o konzultacijama sa Vijećem u vezi sa stupnjem kompleksnosti

27 koju predočava Obrana, kao i sa trajanjem suđenja i nakon toga donosimo

28 odluku. Završni podnesak obrane bio je 11.12. prošle godine. Zatim smo

29

30

1 obavili konzultacije sa zastupnikom Vijeća 13., i 14.12. je donesena
2 odluka, 14. prosinca 2005., o dodjeli sredstava za suđenje. Mi smo tada
3 inzistirali, kao što činimo i uvijek i što moramo učiniti da bismo
4 dobili i poslali, zapravo, račun službi financija. Dakle, mi moramo
5 predočiti na koji će se način i kako će se sredstva dodijeliti timu
6 Obrane. A mi smo taj račun na kraju dobili tek 05.01. ove godine i nakon
7 toga smo ga obradili u skladu s našim uobičajenim propisima. Nakon
8 jučerašnjeg dana, odnosno nakon jučerašnjeg ročišta, ja sam provjerio
9 kod službe financija, oni su me obavijestili da će isplata biti
10 obavljena ovoga tjedna.

11 SUDAC MOLOTO: [simultani prijevod] Što znači ovoga tjedna, možete
12 li mi dati datum? Možete li mi dati datum?

13 G. VAN DE VLIET: [simultani prijevod] To znači vjerojatno do
14 kraja ovoga tjedna. Dakle, do kraja, prije kraja ovoga tjedna će ta
15 isplata biti izvršena.

16 SUDAC MOLOTO: [simultani prijevod] Ja mislim da je Vijeće sasvim
17 nezadovoljno ovakvim aranžmanom, gospodine Van de Vliet. U Vašem dopisu
18 kažete da je 14. prosinca pismo OLAD-a Obrani u vezi sa razinom
19 složenosti i dodjelom resursa bilo zatraženo, te da je zapravo
20 napravljen jedan *pro forma* zahtjev. Danas kažete da je toga dana,
21 14.12., donesena odluka - odluka, dakle - o dodjeli sredstava za
22 suđenje. E sad, ako je 14.12. donesena odluka o dodjeli sredstava, ja
23 stvarno ne razumijem zašto do današnjega dana isplata još nije
24 obavljena. A onda nam se kaže da će se ta isplata izvršiti negdje ovoga
25 tjedna.

26

27

28

29

30

1 G. VAN DE VLIET: [simultani prijevod] Časni Sude, mi ne možemo
2 izvršiti isplatu bez računa, tako funkcionira sustav, a račun smo dobili
3 tek 05.01. Dakle, nakon 05.01., kada smo dobili taj račun, mi smo ga
4 obradili u skladu sa našim propisima, uobičajenim, i onda smo to poslali
5 u financije.

6 SUDAC MOLOTO: [simultani prijevod] Koliko vremena za to treba?

7 G. VAN DE VLIET: [simultani prijevod] Časni Sude, mi opslužujemo
8 17 timova Obrane. I za to treba dva tjedna, onda se to šalje u službu
9 financija i u prosjeku za... po prosjeku Suda, za obradu računa Obrane
10 treba mjesec dana. Dva tjedna treba u mom uredu i dva tjedna kod drugih
11 ureda koji su za to zaduženi.

12 [Suci vijećaju]

13 SUTKINJA NOSWORTHY: [simultani prijevod] Gospodine Van de Vliet,
14 kakva sredstva, odnosno kakvi koraci stoje na raspolaganju da bi se
15 stvar ubrzala u ovakvim situacijama, i kakve ste Vi korake poduzeli da
16 biste to učinili?

17 G. VAN DE VLIET: [simultani prijevod] Časni Sude, možete li biti
18 malo konkretniji? Ja se pitam da li Vi mislite na postupak u vezi s
19 donošenjem odluke o stupnju složenosti za obradu računa?

20 SUTKINJA NOSWORTHY: [simultani prijevod] Ja Vas pitam kakvi
21 koraci postoje da bi se sama činjenica isplate učinila ekspeditivnijom,
22 i da bi se tih 10% dostavilo Obrani? Dakle, kakvo je opće pravilo i
23 kakve ste konkretne Vi korake poduzeli u vezi s time da bi se, dakle,
24 taj akt isplate brže obavio?

25 G. VAN DE VLIET: [simultani prijevod] Da. Obično račun i timova
26 Obrane, a ima ih priličan broj na ovom Sudu, prolaze kroz nekoliko ureda

27

28

29

30

1 u tajništvu i administraciji UN-a. Prvo, dakle, to dolazi najprije u moj
2 ured, dakle u OLAD, i u našem uredu mi najprije pregledamo taj račun,
3 provjeravamo iznose, itd. Zatim se obraćamo administraciji, i u
4 administraciji dokument ide kroz dva ili tri odjela u susjednoj zgradi i
5 onda se isplaćuje. U ovome slučaju, kao što sam i rekao, mi smo račun
6 dobili 05.01., unatoč tome što je donesena odluka 14.12. Mi smo 5.
7 januara obradili račun, i poslali ga u finansijsku službu. Ja sam
8 provjerio jučer i pitao sam da li je račun obrađen, on još nije bio
9 obrađen, ali je bio u njihovu posjedu. Ja sam onda tražio da oni to
10 ubrzaju što je moguće prije i oni su mi dali uvjerenja da će to biti
11 prije kraja ovoga tjedna.

12 SUDAC MOLOTO: [simultani prijevod] Hvala Vam, gospodine Van de
13 Vliet.

14 Gospodine Milovančeviću, ja se nadam da ste sada čuli dato
15 objašnjenje. Gospodin Van de Vliet kaže da je *pro forma* račun bez kojega
16 se nijedna isplata ne može izvršiti njima dostavljen od Vas 05.01. Zatim
17 treba dva tjedna da bi njihov ured obradio dokument, pa zatim 2 tjedna
18 da bi služba financija obradila dokument, što znači čitav jedan mjesec.
19 I to znači da u najboljem slučaju možete očekivati tu isplatu negdje oko
20 04.02. Međutim, oni su nastojali ubrzati isplatu i obećali su da će tim
21 Obrane dobiti taj svoj novac do kraja ovoga tjedna. Osim ako Vi sporite
22 da je račun, *pro forma* račun, dostavljen 05.01. Bojim se da se ništa
23 više puno ne može učiniti s ovim u vezi da se tu isplatu još više ubrza.

1   Imate li Vi ikakvih komentara na ovo? Molim Vas, budite kratki.

2   G. MILOVANČEVIĆ: Ne, časni Sude, tačno je da je tog datuma stigao
3   *pro forma* račun. I samo kratka informacija, od nas je traženo i da se uz
4   taj *pro forma* račun izjasnimo o procjeni Sekretarijata o kompleksnosti
5   slučaja u fazi suđenja. Tako da to što smo mi pisali nije bilo naše
6   dostavljanje samo *pro forma* računa, nego jedan vrlo ozbiljan posao koji
7   je trebalo obaviti, ali smo mi u tom pismu od 05.01. zamolili da se ima
8   razumevanja da počinje suđenje šesnaestog i da smo u situaciji da moramo
9   da selimo kancelariju, ništa više. Hvala Vam na ovom objašnjenju.

10   SUDAC MOLOTO: [simultani prijevod] Hvala Vam, gospodine
11   Milovančeviću, ali ja se nadam da shvaćate da, budući da je *pro forma*
12   račun dostavljen tek 5. siječnja, ne izgleda da je Obrana ovdje u ovoj
13   stvari bez mane. No, ja ne bih htio dalje o ovome raspravljati, mogu
14   samo zamisliti da će, kako je gospodin Van de Vliet i obećao, isplata
15   biti izvršena negdje ovoga tjedna, te da će Obrana biti dovedena u
16   situaciju da se može pripremati za izvođenje svojih dokaza. Gospodine
17   Van de Vliet, hvala Vam najljepša i sada možete otići.

18   G. VAN DE VLIET: [simultani prijevod] Nema na čemu.

19   G. WHITING: [simultani prijevod] Časni Sude, samo jedna manja
20   administrativna stvar koju bih htio riješiti prije - ako može, naravno -
21   prije nego što se svjedok uvede u sudnicu.

22   SUDAC MOLOTO: [simultani prijevod] Da, izvolite, čak i mi imamo
23
24
25
26
27
28
29
30

1 neke administrativne stvari. Ili Vi, Vi prvi.

2 G. WHITING: [simultani prijevod] Hvala Vam, časni Sude. Ovo se
3 odnosi na prijevod zemljopisne karte. Mislim da se radi o dokaznom
4 predmetu 3, vidim da mi kimaju potvrdno glavom iz Tajništva. Dakle, to
5 je dokazni predmet broj 3, mi imamo prijevod koji ću ja sada
6 razdijeliti. Ja bih predložio, ako je moguće, da se prijevod samo doda,
7 tako da se taj prijevod poziva na dokazni predmet, ako je moguće, ili će
8 mu se možda morati odrediti poseban dokazni broj. Ja bih zamolio sudskog
9 poslužitelja da nam pomogne, te da se ovaj dokument razdijeli stranama u
10 postupku i Vijeću. Ja bih samo na brzinu htio objasniti o čemu se radi
11 zato što je on prilično jasan, ali pomalo neuobičajen zato što se radi o
12 zemljopisnoj karti i ima zapravo teksta po čitavoj toj karti, samo bih
13 htio biti siguran da bude sasvim jasno kako smo označili prijevod.

14 SUDAC MOLOTO: [simultani prijevod] Možda bismo trebali zatražiti
15 da mu se odredi broj dokaznog predmeta. Može li se odrediti broj
16 dokaznog predmeta tako da se taj dokument povezuje s izvornom kartom?
17 Hvala.

18 Ja bih predložio, ako mogu, gospodine Whiting... zapravo, ovo se
19 više tiče samoga suđenja, ne administrativnih pitanja, već se radi o
20 samom dokaznom materijalu. Možemo li to obaviti na kraju?

21 G. WHITING: [simultani prijevod] Naravno.

22 SUDAC MOLOTO: [simultani prijevod] Dobro, riješimo onda najprije
23 trenutne, dakle neriješene administrativne stvari koje Vijeće mora
24 spomenuti.

25 Tajništvo nam se obratilo i kazalo da u petak 20.,
26 pretpostavljam, trebamo zasjedati u sudnici broj 2 od 14.15h, i to radi
27 radova koji se obavljaju, te drugih problema logističke naravi do kojih
28
29
30

1 je došlo. Podnesen je zahtjev da sjednica ovoga Vijeća toga dana počne u
2 08.00h ujutro, te da završi sat vremena ranije nego uobičajena rasprava,
3 zato što nećemo početi u 09.00h nego u 08.00h, što znači da bismo onda
4 završili u 12.45h ili u 13.15h... 12.45 umjesto u 13.45 popodne.

5 Vijeće se privremeno s time složilo, uvjetno dakle, ovisno o tome
6 da li to odgovara za sve strane u postupku, naime, da se suđenje prebaci
7 za 08.00h ujutro toga dana. E sada, bilo bi dobro ako nam strane u
8 postupku mogu kazati sada mogu li doći na suđenje u toliko sati, Vijeće
9 bi bilo jako zahvalno, a ako ne, možda nam sutra možete kazati. Tužitelj
10 prvi.

11 G. WHITING: [simultani prijevod] Časni Sude, mi možemo, časni
12 Sude.

13 SUDAC MOLOTO: [simultani prijevod] Hvala Vam, gospodine Whiting.
14 Gospodine Milovančeviću?

15 G. MILOVANČEVIĆ: Možemo i mi, časni Sude.

16 SUDAC MOLOTO: [simultani prijevod] Hvala vam najljepša. Vijeće se
17 zahvaljuje objema stranama u postupku što su se stavile ovako na
18 raspolaganje, bez obzira na kratkoću roka. Zatim -

19 PREVODITELJ: Sudac je isključio mikrofona.

20 SUDAC MOLOTO: [simultani prijevod] Dalje, u slučaju... za sutra se
21 ne spominje konkretno da prekidamo, odnosno da idemo u sudnicu 2 u
22 08.00h ujutro. Mi ćemo, naime, to zabilježiti. Dakle, radi se o sudnici
23 broj 1 u 08.00h u petak. Drugo pitanje koje se pojavilo, a radi se
24 zapravo o tome o čemu bi trebale sve strane u postupku razmisliti,
25
26
27
28
29
30

1 prvenstveno prevoditelji. Do sada... Odnosno, vratit ću se korak unatrag.
2 Vijeće je obaviješteno o tome da trake na kojima se audio-vizuelno svo
3 suđenje snima traju sat i pol vremena, te da treba napraviti pauzu od 30
4 minuta svakih sat i pol kako bi se napravile ispravke i kako bi riješilo
5 odloženo emitiranje za javnost. I mi se nastojimo držati toga rasporeda
6 otkako smo i počeli. Vijeću je iznesen prijedlog da je sat i pol vremena
7 možda malo dugo, pogotovo za prevoditelje koji, kako mi je rečeno,
8 moraju održavati daleko veću koncentraciju od svih nas prilikom
9 obavljanja svojega posla. Pa, ako bismo napravili sjednice koje bi
10 trajale sat i 15 minuta, to bi svakako njima išlo u korist. Ako budemo
11 tako radili, onda mi se čini da bismo imali tri sjednice koje bi jednako
12 trajale, dakle sa po sat i 15. Kako stvari stoje sada, mi sada imamo
13 dvije sjednice od sat i 30 minuta i jednu od 45 minuta na kraju. Postoje
14 argumenti za i protiv na obje strane, dokaz toga je da smo zapravo imali
15 zadnju sjednicu sinoć kada smo već bili svi umorni, koja je trajala
16 kraće - 45 minuta. Međutim, argument protiv toga je da su prevoditelji
17 radili sat i pol i da su bili užasno umorni nakon toga. Dakle, s druge
18 strane, sve sjednice bi trajale sat i 15 minuta, što znači da bi i
19 zadnja sjednica trajala jednako - dakle, ne bi bila ništa kraća - to bi
20 bio argument protiv toga, a argument za bi bio da sve sjednice traju
21 jednako za prevoditelje.

22 Recite, kako bi to odgovaralo stranama u postupku?

23 G. WHITING: [simultani prijevod] Časni Sude, ja mislim da bismo
24 mi radije nešto malo više voljeli ovo alternativno rješenje, dakle
25 jednake segmente tijekom dana, ali naravno mi smo u Vašim rukama, mi
26 ćemo učiniti što god Vi smatrate najboljim. No, ja mislim da bi i
27 prevoditeljima, a i svjedocima koji su također pod velikim pritiskom i

28

29

30

1   kojima trebaju pauze, da bi im dobro došle te sjednice od sat i 15. Mi,
2   naravno, uvijek nastojimo voditi računa o vremenu i napraviti pauzu kada
3   Vijeće želi napraviti pauzu, no ako mi to i promašimo, naravno, Sud će
4   nas o tome obavijestiti kada dođe vrijeme.

5   SUDAC MOLOTO: [simultani prijevod] Dakle, gospodine
6   Milovančeviću, kakvo biste Vi rješenje radije željeli?

7   G. MILOVANČEVIĆ: Časni Sude, smatramo da je ovo rešenje o kome
8   govorite, sa sat i 15 minuta trajanja pa pauza između, sasvim u redu.
9   Hvala.

10   SUDAC MOLOTO: [simultani prijevod] Hvala vam najljepša. Dakle, mi
11   smo uveli ovu promjenu. Mi smo, naime, govorili o prevoditeljima, a
12   nismo čuli njihovo mišljenje. Kako bismo bili pravični prema njima,
13   možda bi bilo da čujemo nešto od njih. Gospodine prevoditelju, hoćete li
14   Vi nešto reći? Naime, ovo se sve radi radi vas, pa bismo voljeli da nam
15   kažete kako bi to vama najbolje odgovaralo.

16   [Suci i prevoditelji se savjetuju]

17   SUDAC MOLOTO: [simultani prijevod] Hvala Vama najljepša. Dakle,
18   dok ne čujemo vaš stav mi ćemo raditi sa tri jednake sjednice, a stavove
19   prevoditelja čut ćemo kasnije. U redu? Tako da ćemo danas raditi tri
20   sjednice po sat i 15.

21
22
23
24
25
26
27
28
29
30

1   PREVODITELJ: [simultani prijevod] Hvala Vam najljepša.

2   SUDAC MOLOTO: [simultani prijevod] Dakle, to su bila
3   administrativna pitanja koje je Vijeće htjelo spomenuti sada. Gospodine
4   Whiting, Vi ste htjeli objasniti još ovu kartu prije nego što gospodin
5   Milovančević nastavi s unakrsnim ispitivanjem.

6   G. WHITING: [simultani prijevod] Samo kratko ću, časni Sude,
7   mislim da je stvar jasna sama po sebi. Međutim, kako je preveden
8   dokument, on je preveden sa različitim stranicama, tako da kada se
9   spominju prva stranica, druga stranica, itd., naime, prevoditeljska
10   služba ima drugačiji formular nego što je ova karta kako je mi vidimo.
11   Međutim, ja sam uz pomoć prevoditelja nastojao usporediti odlomke s
12   mjestima na karti i sa brojčanim sustavom i to je to. Tako da je jasno
13   što se na što odnosi.

14   SUDAC MOLOTO: [simultani prijevod] Hvala Vam, gospodine Whiting.
15   Gospodine Milovančević, prije no što Vam damo riječ, zamolit ću najprije
16   da se svjedoka uvede u sudnicu.

17   SUDAC MOLOTO: [simultani prijevod] Dok čekamo da svedok uđe,
18   zamoliću sekretara da nam dâ oznaku za ovu kartu i za prevod.

19   TAJNIK: [simultani prijevod] Časni Sude, to će biti dokazni
20   predmeti 15 i 16.

21   SUDAC MOLOTO: [simultani prijevod] Hvala Vam. Samo, recite nam je
22   li sama karta broj 15, a prevod 16?

23

24

25

26

27

28

29

30

1   TAJNIK: [simultani prijevod] Da, u pravu ste, karta je 15, a
2   prevod 16.

3   [Svjedok je ušao u sudnicu]

4   SUDAC MOLOTO: [simultani prijevod] Hvala Vam.

5   Dobar dan, gospodine Džakula.

6   SVJEDOK: Dobar dan, časni Sude.

7   SUDAC MOLOTO: [simultani prijevod] Gospodine Džakula, podsećam
8   Vas ponovo da ste i dalje pod svečanom izjavom koju ste dali na početku
9   svedočenja, a to je da ćete govoriti istinu, celu istinu i ništa osim
10   istine. Hvala Vam.

11   SVJEDOK: VELJKO DŽAKULA [nastavak]

12   SUDAC MOLOTO: [simultani prijevod] Imate reč, gospodine
13   Milovančeviću.

14   G. MILOVANČEVIĆ: Hvala, časni Sude.

15   Unakrsno ispituje gospodin Milovančević: [nastavak]

16   P: Gospodine Džakula, juče smo prekinuli saslušanje govoreći o
17   sastanku koji je srpska delegacija imala u Beogradu u novembru 1990.
18   godine, radi se o sastanku sa gospodinom Jovićem i gospodinom
19   Miloševićem. Da li nam možete reći da li je gospodin Ante Marković,
20   tadašnji predsednik Vlade Jugoslavije, bio prisutan na tom sastanku?

21   O: Nije bio prisutan.

22   P: Da li je... Pardon. Da li ste Vi dobili neko objašnjenje zašto
23   njega nije bilo na toj sednici?

24   O: Nama je rečeno da nas neće primiti.

25   P: Hvala, gospodine Džakula. Vrat ćemo se sada na - ovo je bio
26
27
28
29
30

1 kraj 1990. godine - vratićemo se na polovinu 1990. Pomenuli ste,
2 gospodine Džakula, prve višestranačke izbore, činjenicu da ste glasali
3 kao član Stranke demokratskih promena gospodina Račana. Šta se dešava
4 nakon tih prvih višestranačkih izbora, kada ste Vi u pitanju i kada su
5 Srbi u pitanju?

6 O: Formirana je nova vlast, koju je preuzela Hrvatska demokratska
7 zajednica, i počeo je preustroj države, donošeni su novi zakoni, nove
8 uredbe, novi propisi, novi nazivi, novi grbovi, amblemi, zastava. Znači,
9 počelo je sve da se mijenja iz temelja u odnosu na ono što je bilo i
10 kako je bilo. Te promjene, koje su uslijedile, bile su prije svega
11 iznenađujuće za Srbe, jer nisu očekivali da će to ići tim tokom, tim
12 promjenama koje su išle u smislu novih znakovlja, odnosno amblema,
13 grbova, zastave, imena, naziva, a onda i sama priprema i usvajanje novog
14 Ustava koji je, opet, donosio nove novine.

15 To je počelo zabrinjavati srpsku zajednicu, jer oni su očekivali
16 da će se govoriti o nekim drugim programima, a ne o ovim promenama
17 koje su za njih bile iznenađujuće. Krenulo se u pripremu otcjepljenja od
18 Jugoslavije, svaki danom se sve više govorilo protiv Jugoslavije.
19 Govorilo se o prezastupljenosti Srba u pravosuđu, policiji, vojsci, da
20 to treba promijeniti. Počele su smjene u tom pravcu, s televizije, suda,
21 velikih preduzeća. Počela su penzionisanja policajaca, data im je
22 mogućnost da sa kraćim radnim stažom odu u mirovinu, da bi došli novi
23 ljudi. Pratili su promene, rekao sam, znakova; umjesto zvijezde došla
24 je... novi hrvatski grb koji je bila šahovnica, oko toga se dosta

25
26
27
28
29
30

1 diskutovalo. Prvi je bio prijedlog da bude šahovsko polje sa bijelim
2 kvadratićem, onda se to promijenilo sa crvenim jer se... sa bijelim
3 kvadratićem bilo za vrijeme NDH i tu se onda došlo do određenih
4 dotjerivanja, i tako.

5 P: Hvala, gospodine Džakula. Da li su te promene bile razlog za
6 ponašanje srpskih poslanika izabranih na listi Stranke demokratskih
7 promena gospodina Račana, dakle, za njihov prelazak u SDS i za Vaš
8 prelazak u SDS?

9 O: Pa, bio je jedan, svakako da je to bio važan razlog, jer ta
10 stranka, SDP, kojoj smo mi dali glasove nije davala drugačija tumačenja,
11 popuštala je, odnosno posmatrala je ta događanja tako da je to bio jedan
12 od razloga da se Srbi sami politički organiziraju, kako bi mogli
13 kvalitetnije i bolje artikulirati svoj interes.

14 P: Da li je u junu 1990. godine, odmah nakon toga, dakle, dolazi
15 do stvaranja Zajednice opština severne Dalmacije i Like?

16 O: Mislim da da, da je tada formirano nekoliko opština kao
17 Zajednica opština Dalmacije i Like.

18 P: Rekli ste nam da je 25.07.1990. godine održan veliki narodni
19 zbor, zbor Srba iz Hrvatske sa vrlo velikim učešćem ljudi. Da li je to
20 tačno?

21 O: Jeste, tačno je to.

22 P: Da li je tom prilikom doneta deklaracija o autonomiji i
23 suverenitetu srpskog naroda?

24 O: Jeste, donešena je.

25 P: Da li je tada osnovano Srpsko nacionalno veće?

26 O: Jeste, osnovano je.

27 P: Da li je... Pardon. Da li je tada doneta odluka da se raspiše
28 referendum o srpskoj autonomiji?

29

30

1 O: Doneta je odluka da se raspiše, mislim da je donijeta odluka da
2 se raspiše referendum za kulturnu autonomiju.

3 P: Da li nam možete reći u kom periodu vremena je održan taj
4 referendum, ukoliko se sećate?

5 O: Kol'ko mene sjećanje, ovaj, prati mislim da je neposredno
6 poslije toga bio održan referendum za kulturnu autonomiju i to samo na
7 prostoru tih zajednica opština, a da je kasnije, 1991., proveden, kol'ko
8 mene sjećanje pamti /sic/, drugi referendum za ostanak u Jugoslaviji.

9 P: Da li grešim kada kažem da je referendum bio, taj prvi
10 referendum, bio zakazan za 19.08.1990. godine? Da li sam Vas podsetio
11 time -

12 O: Mislim da da. Mislim da jeste, da je to bilo taj datum.

13 P: Dakle, tog dana je bio referendum?

14 O: Trebao je da se tog dana održi referendum.

15 P: Da li nam možete reći kako na odluku o referendumu reaguju
16 hrvatske vlasti?

17 O: Pa, tadašnji prvi ljudi Hrvatske su govorili da će spriječiti,
18 zabraniti da se održi referendum, da se... da je to neprihvatljivo za njih
19 i rekli su da će svojim službama, institucijama to spriječiti.

20 P: Da li Vam je poznato da li su preduzimali neke akcije prema
21 stanicama milicije u kojima su radili Srbi na prostoru Krajine?

22 O: Pa, mislim da su htjeli promijeniti određenu kadrovsku
23 strukturu i nove znakove, odnosno nove ambleme.

24 G. MILOVANČEVIĆ: Molim da se stavi na ekran, ako je moguće, dokaz
25 Tužilaštva broj 5, tekstualni deo.

26

27

28

29

30

1 P: Pred Vama se nalazi, gospodine Džakula, tekst koji je izgovorio
2 optuženi, gospodin Milan Martić, novinaru *Hrvatske televizije*. Da li je
3 to tačno, da li prepoznajete Vi taj tekst?

4 O: To je na engleskom, ja to ne razumijem.

5 G. MILOVANČEVIĆ: Da li Sudsko veće dopušta da pročitam ovaj tekst
6 svedoku?

7 SUDAC MOLOTO: [simultani prijevod] Izvolite, gospodine
8 Milovančeviću.

9 G. MILOVANČEVIĆ:

10 P: Gospodine Džakula, ovo je tekst koji predstavlja zabelešku
11 onoga što gospodin Martić govori na video-snimku saradniku *Hrvatske*
12 *televizije*, kada kaže: "Recite, recite u Vašem izveštaju da je ovo
13 narodna milicija, da ova milicija štiti ljude, da su oni protiv hrvatske
14 Vlade koja ih ugrožava. Recite to glasno i jasno." Da ne čitam celi
15 tekst, da li se Vi sećate tog, te izjave gospodina Martića, ona Vam je
16 predočavana?

17 O: Sjećam se.

18 P: Da li ste imali priliku da čujete i prethodni deo teksta na toj
19 traci, gde novinar *Hrvatske televizije* govori zašto je došla na područje
20 Knina i zašto se obraća srpskom policajcu?

21 O: Pa volio bih ako može samo da pustite taj tekst.

22 P: Odbrana je od strane Tužilaštva dobila tekst sa sadržajem te
23 trake, gde iznad izjave Milana Martića na engleskom stoji tekst koji ću
24 Vam predočiti. "Mi smo došli da dobijemo potvrdu ili poricanje
25 jučerašnjeg javnog mitinga u selu Cetina, blizu Knina, gdje je zahtevano
26 da Jugoslovenska narodna armija i Srbija, kao matična zemlja, zaštite

27

28

29

30

1 srpski narod u Hrvatskoj od hrvatske policije. Takođe je poslano" - to
2 sve govori reporter *Hrvatske televizije* - "takođe je poslano upozorenje
3 Opštinskom sekretarijatu unutrašnjih poslova Šibenika" - dakle, to je
4 milicija Šibenika - "i policijskim stanicama u Drnišu i Sinju da će na
5 njih biti otvorena vatra bez upozorenja ukoliko ne zaustave vozila na
6 putu prema Kninu. Milicija Šibenika ne zna ništa o toj informaciji, ali
7 je potvrdila da se na putu nalaze blokovi, i to prema Strmici i prema
8 Pađanima. U jučerašnjoj izjavi, predsjednik opštine, Skupštine opštine
9 Knin, nazvao je događaje u Petrinju i oduzimanje oružja koje pripada
10 rezervnoj policiji -"

11 SUDAC MOLOTO: [simultani prijevod] Trenutak, molim. Gospodine
12 Milovančeviću, da li Vi i dalje citirate ili govorite? U zapisnik je
13 ušlo da je citat završen onda gde se spominje hrvatska policija, kad se
14 kaže: "Došli smo tu da proverimo da li je održan sastanak u blizini
15 Knina," itd. I nakon toga su navodnici - znači, kraj citata - a Vi
16 kažete, zapravo, kada kažete nakon toga "to su bile reči koje je izustio
17 izveštač *Hrvatske televizije*", to je ipak deo citata i dalje, je li
18 tako?

19 G. MILOVANČEVIĆ: Da, časni Sude, ja ni u jednom trenutku nisam
20 rekao da se završava citat. Ja ako sam bio neprecizan, žao mi je zbog
21
22
23
24
25
26
27
28
29
30

1 toga. Međutim, sve vreme ja čitam tekst koji novinar izgovara na toj
2 traci pre nego što dođe snimak sa rečima gospodin Martića. Ovo je sve
3 vreme doslovni citat teksta. Ja, dakle, citiram tekst reportera, onako
4 kako je glasio, kako postoji u ovom... ovom prevodu tužila... koje nam...
5 transkriptu Tužilaštva.

6 SUDAC MOLOTO: [simultani prijevod] Hvala Vam.

7 Dakle, to znači da se oni znaci navodnika iza rečenice koja se
8 završava rečima "hrvatska policija" moraju izbrisati i da je sve ono što
9 ste Vi do sada rekli još uvek deo tog citata; znači, da navodnici tek
10 nakon toga svega treba da dođu. Molim sada zapisničare da ovo prime na
11 znanje i da učine što je potrebno, a Vi možete nastaviti sa čitanjem
12 citata, gospodine Milovančeviću. I kad budete završili, recite da je to
13 kraj citata.

14 SUTKINJA NOSWORTHY: [simultani prijevod] Ja se izvinjavam, uz
15 dužno poštovanje, ali mi se čini da to još uvek nije jasno, jer čitajući
16 ovaj zapisnik -

17 PREVODITELJ: Sudac je isključio mikrofona.

18 SUTKINJA NOSWORTHY: [simultani prijevod] Ponoviću. Kada čitam
19 zapisnik, vidim da stoji jedna rečenica u kojoj advokat objašnjava da je
20 nešto deo nečega što je novinski izveštaj rekao - znači, u tom trenutku
21 - nakon toga advokat nastavlja sa citatom. Ja mislim da bi to bio
22 pravilan način, zar ne?

23
24
25
26
27
28
29
30

1 G. MILOVANČEVIĆ: U pravu ste, časni Sude, ja sam zaista u jednom
2 trenutku ubacio svoj komentar, dakle, da bi naglasio da sve vreme čitam
3 taj izveštaj. Dakle, tu sam prekinuo znak navoda i onda iza toga se
4 dalje sve nastavlja ono što je izvorni tekst pod znakom navoda. To je
5 upravo tako kako ste rekli.

6 SUTKINJA NOSWORTHY: [simultani prijevod] Hvala.

7 G. MILOVANČEVIĆ: Dovršiću čitanje teksta, još samo jednu rečenicu.
8 Malo je duži, oprostite. Dakle, stali smo na poslednjoj ovoj rečenici.
9 Dakle, citiram: "U jučerašnjoj izjavi, predsednik Skupštine opštine Knin
10 nazvao je događaje u Petrinji i oduzimanje oružja koje pripada rezervnoj
11 policiji kontinuiranim državnim terorom protiv srpskog naroda u
12 Hrvatskoj i pozvao narod na odbranu njihove autonomije i slobode."

13 P: Gospodine Džakula, nakon ovog teksta došla je izjava i Vama je
14 prikazana izjava gospodina Martića, koji reporteru kaže: "Recite da je
15 ovo narodna milicija, da ona brani ovaj narod, da je protiv hrvatske
16 Vlade." Moje pitanje je: da li postoji veza između događaja - dakle
17 upada hrvatske policije i oduzimanja oružja od rezervne policije - i
18 ponašanja i gospodina Martića i drugih na tim barikadama?

19 O: Ako mislite na ono što se dogodilo u Petrinji, pa se to htjelo
20 sprečiti u Kninu, onda to ima veze i ima veze s ovim pozivom predsednika
21 Skupštine opštine Knin koji je pozvao i vjerovatno se tome odazvao
22 gospodin Martić.

23 P: Hvala, gospodine Džakula. Da li nam možete reći kako su Srbi
24 glasali - Srbi u Hrvatskoj - glasali na referendumu o autonomiji 1990.
25 godine, na tom prvom referendumu?

26

27

28

29

30

1 O: Pa, on se, ovaj, odvijao djelimično, ja mislim da je on
2 obavljen tada kad je bila kulturna autonomija samo na tom prostoru, tih
3 nekoliko opština dolje blizu Like i sjeverne Dalmacije. I ono koliko sam
4 ja čuo, da je bio velik odaziv, ali nisam u to imô uvid i ne mogu
5 govoriti kako je to bilo provođeno, na koji način, da li su tu bili
6 spiskovi nekakvi ili je to bio više onako odaziv ljudi da se o tome
7 izjasne. Mogu više govoriti o onom drugom referendumu koji je bio 12.
8 maja.

9 P: Doći ćemo do toga, hvala Vam. Da li je tačno da je u decembru
10 1990., krajem decembra, Hrvatska donela ustav u kome više Srbi nisu bili
11 narod, već su postali nacionalna manjina?

12 O: Jeste. Hrvatski Sabor je donio Ustav, znači nova promjena kojom
13 je srpski narod izgubio konstitutivnost i od tog dana postao nacionalna
14 manjina.

15 P: Da li je tačno da je dan ranije, kao odgovor na taj novi... na
16 promene hrvatskog Ustava, usvojen Statut i proglašena SAO Krajina?

17 O: Mislim da jeste u tom periodu... u tom trenutku učinjeno to.

18 P: Da preciziramo vreme: da li je to, dakle, kraj 1990. godine,
19 21. decembar 1990. godine?

20 O: Pa, ja mogu da... da, da krajem 1990.

21 P: Kakav je status imala SAO Krajina po tom dokumentu s kraja
22 1990. godine, da li je ona bila autonomija u okviru Hrvatske?

23 O: Kol'ko se ja sjećam, da. Zato se i zvala autonomna oblast.

24 P: U vezi sa filmom o gospodinu Špegelju i o naoružavanju
25
26
27
28
29
30

1 Hrvatske, šta se dešava početkom 1991., da li se Hrvatska naoružava i
2 dalje, imate li neke informacije?

3 O: Pa, mi smo jedino čuli od ljudi da se vrši naoružavanje, ali
4 nismo to imali prilike da lično vidimo kako i na koji način se radi jer
5 su se... al' su kolale priče o tome.

6 P: Da li ste nešto čuli o povećanju broja hrvatskih policajaca, da
7 li je bilo tog povećanja?

8 O: Pa, jeste, vršilo se povećanje broja policajaca kako bi se,
9 kako je to tada rečeno, promijenio nacionalni sastav u policiji, pa
10 tako, koliko se ja sjećam, i u Pakrac je poslano negdje novih 40-ak
11 policajaca da bi bio odnos učešća, jer se smatralo da je u Pakracu bilo
12 previše Srba u policiji, a malo Hrvata, po tumačenju tadašnjeg
13 Ministarstva unutrašnjih poslova Hrvatske. I na osnovu toga su slali,
14 kao, pojačanja, odnosno povećanja broja policajaca po mjestima.

15 P: Da li se uporedo sa povećanjem policije pojavljuje i Zbor
16 narodne garde?

17 O: Pa, neposredno posle toga je izvršena i smotra Zbora narodne
18 garde.

19 P: Da li se može reći da je to bila nova hrvatska vojska?

20 O: Pa, to se smatra kao začetkom stvaranja hrvatske vojske.

21 P: Da li Vam je poznato da je Hrvatska u drugoj polovini februara
22 1991. donela odluku da na njenoj teritoriji više ne važe savezni zakoni
23 i preuzela je ingerencije saveznih vlasti u svoje ruke?

24 O: Da, sjećam se, to je bilo 21. februara 1991. godine.

25 P: Da li nam možete reći kakva je bila reakcija srpske strane u
26
27
28
29
30

1 Hrvatskoj na takvu odluku?

2 O: Pa, bilo je veliko iznenađenje. Nije to dočekano sa
3 odobravanjem, jer su Srbi smatrali da je Jugoslavija zajednička država u
4 kojoj su, normalno, svi dobro živjeli i normalno da je za njih to bilo
5 nešto novo što nisu očekivali.

6 P: Da li je 28.02.1991. SAO Krajina donela odluku o razdruživanju
7 od Hrvatske, upravo zbog tog razloga?

8 O: Pa, ne sećam se tačno datuma, sjećam se da je donešena odluka
9 negdje krajem februara ili početkom marta, uglavnom u to vreme.

10 P: Već ste pomenuli događaje u Pakracu 1. marta 1991. godine?

11 O: Jesam.

12 P: Da li je tačno da je hrvatska Vlada poslala svoje redarstvenike
13 u Pakrac i da su oni nosili automatske puške kućama? Da li ste tako
14 objasnili, ili nam objasnite kratko šta se dešavalo.

15 O: Pa, negdje krajem februara, kad je došla... u februaru mjesecu,
16 kad je došlo pojačanje u Hrvatsku sa nekih novih 40 policajaca koji su
17 nosili nova obilježja na kapama, i tad je u Stanici policije u Pakracu
18 bile dve policije, odnosno jedna sa starim znakovima i jedna sa novim
19 znakovima. Onda, na osnovu informacije koja je došla od tadašnjeg šefa
20 policije Jove Vezmara, da nova policija koja došla iznosi oružje iz
21 policijske stanice svojim kućama. Na njegov predlog, posle te
22 informacije, predsednik Skupštine opštine Pakrac Milan Božić i njegov
23 kolega, saradnik predsednika Izvršnog vijeća, su izdali nalog šefu
24 policije da te nove policajce koji su došli, s novim znakovima, razoruža

25

26

27

28

29

30

1 i udalji sa posla. I da onda on sazove rezervni sastav policije, koji je
2 imao po popisu od ranije, i da njih uključi u funkciju. Po tome je on i
3 nastupio, odnosno postupio, i to je bio razlog i povod da Ministarstvo
4 policije Republike Hrvatske uputi svoje specijalne snage prema Pakracu,
5 kako bi oni vratili te policajce koji su udaljeni i uspostavili punu
6 kontrolu nad policijskom stanicom Pakrac.

7 P: Hvala, gospodine Džakula. Da li nam možete reći kako su to
8 uspostavljali punu kontrolu?

9 O: Oni su krenuli, najavili su dolazak, kol'ko sam ja sjećam /sic/
10 i krenuli su sa oklopnim transporterima i bili su pripremljeni baš za
11 malo teže vojne... ne, oružane akcije, iz nekoliko pravaca došlo je do
12 podizanja rezervnog sastava policije. S njima se digao i značajan dio
13 srpskog muškog živilja, takođe sa i oružjem, a neki bez oružja i došlo je
14 do zaprečavanja pristupa Pakracu jer su oni htjeli sprečiti ulazak i
15 promjenu policijskog sastava. U toku noći je došla jedna jedinica JNA i
16 ušli su u policijsku stanicu. Tražili su od policije da skloni barikade
17 i prepreke, da će oni štititi da ne dođe do sukoba. Kad je policija po
18 tome postupila, vojska JNA je pustila da u Pakrac uđu transporteri sa
19 hrvatskim specijalcima u jutarnjim satima i neposredno posle toga došlo
20 je do međusobne pucnjave između nove hrvatske policije iz Zagreba koja
21 je došla i hrvatskih policajaca i aktivnog rezervnog sastava općine
22 Pakrac. Taj je obračun trajao nekih sat, sat i nešto, došlo je do
23 prekida i udaljavanja srpske policije, ili da kažem pakračke dotadašnje
24
25
26
27
28
29
30

1 policije, van grada i u policijsku stanicu je uspostavljen novi kadar,
2 novi ljudi koji su došli iz Zagreba. Jedan dio ljudi je bio uhapšen,
3 nakon par dana pušten, i onda je došla i vojska i predstavnici vlasti
4 Zagreba u Pakrac.

5 P: Hvala, gospodine Džakula, ovo ste detaljno opisali. Kratko
6 pitanje: kada govorite o transporterima, da li su to oklopni
7 transporteri, iz kojih su pucali hrvatski policajci?

8 O: Oni su dolazili u onim transporterima policije, bilo je i među
9 njima oklopnih. E sad /nerazgovijetno/ da l' su pucali baš iz njih,
10 vjerovatno iz njih, ja sad ne znam tačno ali čuo sam - znači, nisam
11 vidio, ali sam čuo da su pucali.

12 P: Hvala. Da li nam možete reći da li je tom prilikom došlo do
13 pucnjave na JNA?

14 O: Došlo je drugog dana ili to večer, ne znam sad tačno. To večer,
15 valjda, je pucano i na oklopni transporter JNA od strane hrvatske
16 policije, ali nije došlo do uzvraćanja paljbe.

17 P: Nakon tih događaja u Pakracu, da li se nešto dešavalo u radu
18 Predsedništva Jugoslavije, da li je podnošen neki zahtev za uvođenje
19 vanrednog stanja?

20 O: Pa jeste, bilo je tada pokušaja da se uvede vanredno stanje da
21 bi se -

22 P: Hvala, hvala. Da li... Mikrofon, molim. Oprostite. Da li je
23 vanredno stanje uvedeno?

24 O: Pa, kol'ko se ja sjećam, ja mislim da nije.

25 P: Do sad smo govorili o događajima u Pakracu 1. marta 1991. Nakon
26 toga, prvi sledeći događaj upečatljiv jeste... jesu događanja na
27 Plitvicama 31. marta i 1. aprila 1991. Da li ste Vi objasnili da ste 31.
28 marta imali sastanak SDS-a u Plitvicama... u Obrovcu, u Obrovcu?

29
30

1 O: Da, 31.marta je bio sastanak u Obrovcu Glavnog i izvršnog
2 odbora SDS-a.

3 P: Da li je tada dogovoreno, na tom sastanku, da se ide sa jednom
4 pregovaračkom inicijativom i sa miroljubivom pozicijom prema hrvatskim
5 vlastima?

6 O: Jeste, nakon duže rasprave zajednički je donešena odluka da se
7 krene sa pregovorima sa hrvatskim vlastima i pripremljen je teren za to.

8 P: Da li je i došlo do kontakta sa hrvatskim vlastima u tom
9 smislu?

10 O: Pa, najavljeno je, s moje strane, ja sam najavio taj sastanak
11 koji će biti održan 31. marta i obavijestio sam da ćemo imati sastanak
12 takve vrste i da će se /nerazgovijetno/ donijeti takva odluka. Znači, to
13 je bilo najavljeno. Ja sad ne znam tačno da li je, kad je završena
14 sjednica, predsjednik stranke Jovan Rašković i tu vijest proslijedio. Ja
15 mislim da je ona preko medija poslana. Da li je on i direktno poslao
16 nekome, to ne mogu ovog časa znati.

17 P: Hvala Vam. Da li sutradan, 1. aprila 1991. godine, hrvatska
18 vlast šalje dva autobusa policajaca na Plitvička jezera radi preuzimanje
19 srpske stanice? Ili je to bilo 31., možda sam pogrešio datum.

20 O: To je bilo u jutarnjim satima 1. aprila.

21 P: Da li je tog dana bio neki praznik?

22 O: Kol'ko se ja sjećam, bila je nedelja, pravoslavni Uskrs.

23 P: Dakle, da li se može govoriti da je to bio napad od strane
24 hrvatske policije na srpske policajce na srpski Uskrs?

25

26

27

28

29

30

1 O: Pa, kad se kreće sa oružjem, onda se može govoriti o napadu.

2 P: Hvala. Rekli ste da je tom prilikom gospodin Hadžić bio na
3 sastanku u Obrovcu zajedno sa vama, da je zastupao tu miroljubivu
4 poziciju, i da je prilikom akcije hrvatske policije uhapšen. Da li je
5 tačno to?

6 O: Jeste, to je tačno.

7 P: Da li ste objasnili takođe da je gospodin Hadžić, dok je bio u
8 rukama hrvatske policije, teško pretučen?

9 O: Jeste, bio je fizički pretučen.

10 P: Da li je tačno da je u vezi sa situacijom u Borovu Selu 2. maja
11 1991. godine - dakle, dosad smo pričali o 1. aprilu, a sada je 1. maj
12 1991. godine - da je bilo pregovora sa hrvatskom stranom?

13 O: Jeste, bilo je pregovora sa hrvatskom stranom.

14 P: Da li je tačno da ste Vi pomogli i pregovarali u vezi sa
15 oslobađanjem gospodina Hadžića?

16 O: Jesam, pregovarao sam u vezi oslobađanja gospodina Hadžića i
17 išo sam da... da ga dočekam kad je bio pušten.

18 P: Da li su u Borovu Selu postojale barikade?

19 O: Jeste, postojale su barikade u Borovu Selu.

20 P: Da li je tačno da ste nakon razgovora sa hrvatskim vlastima
21 uticali na Srbe da uklone barikade?

22 O: Jeste, razgovarao sam i tražio sam od Srba da se sklone

23

24

25

26

27

28

29

30

1   barikade.

2   P: Da li su Vas poslušali?

3   O: Jesu.

4   P: Kakva je na to bila reakcija hrvatske strane 2. maja 1991.?

5   O: Pa, opet, mislim da u jutarnjim satima ili ne znam sad, tako u

6   toku dana, je sa jednim autobusom, mislim da sa jednim autobusom

7   policajaca je ušla u Borovo Selo, gdje su se otvorile paljba i došlo je

8   do sukoba između ljudi u Borovom Selu i hrvatske policije.

9   P: Mikrofon. Pardon. Da li je tom prilikom bilo poginulih?

10   O: Pa jeste, tada kol'ko sam čuo preko medija da su poginuli

11   policajci, a da je bilo pog... mrtvih i od strane Srba.

12   P: Nismo se razumeli. Kada govorite o "policajcima", čiji su

13   policajci poginuli?

14   O: Poginuli su policajci koji su došli iz hrvatsk...

15   /nerazgovijetno/ u autobusu koji je došao u Borovo Selo, a bilo je

16   poginulih i od strane srpske policije i civila.

17   P: Da li je tom prilikom intervenisala JNA, radi sprečavanja

18   daljeg sukoba?

19   O: Pa, jeste, došla je JNA kako bi sprečila širenje sukoba.

20   P: Govorili smo o događaju 2. maja, gospodine Džakula. Da li su za

21   maj mesec bili... da li je bio zakazan neki referendum u Hrvatskoj? Za maj

22   mesec 1991. godine?

23   O: Bio je zakazan referendum Vlade Republike Hrvatske kojim se... na

24   kom se trebalo glasati o razdruživanju sa Jugoslavijom. I bio još jedan

25   referendum zakazan od strane SAO Krajine, da se provede referendum za

26

27

28

29

30

1   ostanak u Jugoslaviji. Tako da su održana dva paralelna referenduma u
2   razmaku, mislim, od nedelju dana.

3   P: Hvala. Da li je u tom maju 1991. godine dolazilo do nekih
4   promena u Predsedništvu Jugoslavije, tačnije, da li je Stjepan Mesić
5   izabran za predsednika Predsedništva Jugoslavije?

6   O: Da, nakon dugog natezanja, predsednik, ne znam da l' je postao
7   baš u maju, al' znam da je postao -

8   G. WHITING: [simultani prijevod] Časni Sude, ja se ispričavam.
9   Oprostite što prekidam ali, samo kako bi zapisnik bio jasan, mislim da
10   se sva ova pitanja odnose na 1991. godine, no katkada se spominje 1992.,
11   pa to se dogodilo evo i sada. Dakle, htio bih da se razjasni vrijeme
12   događaja o kojim govorimo, da znamo da se stvarno radi o 1991. godine,
13   uključujući i ovaj zadnji događaj.

14   SUDAC MOLOTO: [simultani prijevod] Da li je to tako, gospodine
15   Milovančeviću? Da li je greška to što se spominje 1992., da li bi
16   trebalo pisati 1991.?

17   G. MILOVANČEVIĆ: Pomenuta je 1992., očigledna je omaška, časni
18   Sude. Dakle, sve vreme govorimo o događajima iz marta, iz aprila i maja
19   1991.

20   SUDAC MOLOTO: [simultani prijevod] U redu. Ako pogledate 27.
21   stranicu transkripta, imate Vaše pitanje koje kaže: "Hvala Vam. Još uvek
22   se bavimo svibnjem 1992. Da li je bilo ikakvih promjena u
23   jugoslavenskome Predsjedništvu, konkretno, da li je Stjepan Mesić bio
24   imenovan ili izabran za predsjednika Predsjedništva Jugoslavije?" Dakle,
25   tu se spominje 1992., da li bi trebalo biti 1991.?

26   G. MILOVANČEVIĆ: Časni Sude, dakle, radi se o 1991. godini,
27   potpuna je omaška.

28   SUDAC MOLOTO: [simultani prijevod] Hvala Vam, gospodine

29
30

- 1 Milovančeviću i hvala Vama, gospodine Whiting.
- 2 G. MILOVANČEVIĆ:
- 3 P: Da bismo razumeli taj izbor gospodina Mesića, predsedništvo
4 Jugoslavije je bilo kolektivni organ, zar ne, gospodine Džakula?
- 5 O: Jeste, bilo je kolektivni organ svih šrdz republika.
- 6 P: Da li to znači da je svaka republika po određenom redosledu
7 davala svog predsednika države, predsednika Predsedništva?
- 8 O: Jeste, tako je.
- 9 P: Dakle, sada govo... Pardon. Dakle, sada govorimo o situaciji kada
10 je u maju 1991. godine došao red da predstavnik Hrvatske bude izabran u
11 Predsedništvo Jugoslavije kao predsednik Predsedništva; da li je to
12 tačno, gospodine Džakula?
- 13 O: Jeste, to je tačno.
- 14 P: Malopre ste pomenuli da gospodin Mesić nije izabran onda kada
15 je bio njegov red, da je tu bilo nekih problema. Da li je to tačno?
- 16 O: Jeste, bilo je osporavanja da on bude predsjednik, da preuzme
17 mjesto predsjednika Predsjedništva.
- 18 P: Da li je uz pritisak, veliki pritisak Evropske zajednice i
19 Sjedinjenih Američkih Država na Predsedništvo Jugoslavije došlo do
20 izbora Stjepana Mesića za predsednika Predsedništva Jugoslavije? Nakon
21 toga?
- 22 O: Jeste, došlo je do izbora gospodina Mesića za predsjednika
23 Predsjedništva SFRJ.
- 24 P: Da li to znači da je na mesto šefa države došao predstavnik
25 Republike Hrvatske, koja je u februaru proglasila nevažnost saveznih
26 propisa na svojoj teritoriji i koja je u maju držala referendum o
27 otcepljenju od Jugoslavije?
- 28
- 29
- 30

1 O: Jeste, s tim što je snaga tog referenduma pod pritiskom
2 Evropske zajednice i važnosti odgođena, ne znam da l' na tri ili na više
3 mjeseci.

4 P: Hvala Vam, doći ćemo do toga. Da li nam možete reći koliko je
5 dugo Stjepan Mesić bio predsjednik Predsedništva Jugoslavije?

6 O: Pa negdje do, ja ne znam, /nerazgovijetno/ pogrešim, al' negdje
7 do jeseni, desetog mjeseca, tako, čini mi se... 1991. Ne znam tačan datum
8 do kad je bio, ne sjećam se.

9 P: Da li se sećate rečenice koju je Stjepan Mesić izgovorio kada
10 se vratio u Zagreb, u glavni grad Hrvatske u Saboru Hrvatske, nakon što
11 je prestao da bude predsjednik Predsedništva Jugoslavije?

12 O: Pa, kol'ko se ja sjećam, ta rečenica je glasila, kao: "Ja sam
13 svoj zadatak izvršio, srušio sam Jugoslaviju." U tom smislu nekako.

14 P: Ako Vas ispravim i kažem da je rekao: "Svoj zadatak sam
15 izvršio, Jugoslavije više nema," da li sam ga preciznije citirao?

16 O: Pa, mislim da je to preciznije.

17 G. MILOVANČEVIĆ: Hvala Vam, gospodine Džakula. Časni Sude, s
18 obzirom na ovaj raspored koji smo govorili u pogledu pauza, ja ne znam
19 da li je sada vreme za pauzu? Mogli bi sada da prekinemo ukoliko je sad
20 onih sat i 15 proteklo?

21 SUDAC MOLOTO: [simultani prijevod] Ako to odgovara Obrani, sada
22 ćemo napraviti pauzu. Hvala Vam najljepša. Sada ćemo napraviti pauzu i
23 nastaviti ćemo u 16.00h.

24 SUDSKI SLUŽBENIK: [simultani prijevod] Molim, ustanite.

25 ... Početak pauze u 15.31h

26

27

28

29

30

1 ... Sjednica nastavljena u 16.02h

2 SUDSKI SLUŽBENIK: [simultani prijevod] Molim, ustanite. Izvolite
3 sjesti.

4 SUDAC MOLOTO: [simultani prijevod] Pre nego što pređemo na
5 unakrsno ispitivanje svedoka, želeo bih samo da kažem sledeće. Pretresno
6 veće je od prevodilaca čulo da oni jesu zahvalni Pretresnom veću zbog
7 toga što vodi računa o njima, ali da im je svejedno da li ćemo raditi po
8 jednom ili po drugom rasporedu rada, što znači da ćemo raditi po onom
9 rasporedu o kojem smo se malopre usaglasili. Znači, sat vremena i 15
10 minuta. S druge strane, prevodioci jesu veoma zahvalni na tome što im se
11 omogućuje da imaju dve pauze od po pola sata koje su im dovoljne da se
12 odmore. Hvala na ovim obaveštenjima.

13 A sad imate reč, gospodine Milovančeviću.

14 G. MILOVANČEVIĆ:

15 P: Vratimo se na trenutak, gospodine Džakula na 2. maj 1991.
16 godine. Govorili smo o događajima u Borovu Selu. Da li vam je poznato
17 šta se dešavalo u Zadru 2. maja 1991. godine? Da li ste čuli nešto?

18 O: Ne znam da li mislite na onaj transporter ili...?

19 P: Ne, ne.

20 O: Ne znam onda, ne znam, ne sećam se.

21 P: Da li ste čuli za paljenje, demoliranje nekih lokala u Zadru 2.
22 maja? Ako niste, recite nam.

23 O: Ne sjećam se toga.

24 P: Da li vam je poznat govor generala Tuđmana u Trogiru, 5. maja
25 1991. godine, u kome je pozvao hrvatski narod na pobunu protiv JNA? Nakon
26 čega su sledili događaji u Splitu.

27

28

29

30

- 1 O: Sjećam se toga.
- 2 P: Da li se sećate da li ste gledali na televiziji šta se to
3 dešavalo u Splitu sutradan, nakon takvog govora gospodina Tuđmana?
- 4 O: Pa, ono što se ja sjećam to je bilo da je grupa građana napala
5 vojni transporter, mislim da su kidali, lomili naoružanje, da su vojnika
6 tamo vukli za vrat, glavu, i da je prilikom toga, mislim da je neko i
7 stradao, kol'ko se ja sjećam.
- 8 P: Da li je, dakle, tačno kada Vam kažem da je tom prilikom pred
9 televizijskim kamerama davljen vojnik JNA Saško Geškovski, koji je ubijen
10 tom prilikom?
- 11 O: Jeste, tačno je to bilo tada.
- 12 P: Govorimo sada o periodu maja meseca posle svih ovih događaja. Da
13 li se može ta situacija u Hrvatskoj opisati kao period velikih napada na
14 Srbe, njihovog uznemiravanja, hapšenja, miniranja kuća, odvođenja na
15 informativne razgovore?
- 16 O: Pa, bilo je privođenja, bilo je provociranja, bilo je napada, al'
17 ne mogu reći u ovom času da je to bilo u nekom velikom i širem obliku kako
18 ste /nerazgovijetno/ postavili pitanje.
- 19 P: Da li nam možete reći gde je to bilo hapšenja, privođenja, da li
20 su ljudi nestajali?
- 21 O: Pa, bilo je to, /nerazgovijetno/ sad u maju, al' negde tamo već
22 ljetu, oko Vukovara. Ne mogu sad govoriti o mjestima, ali znam da sam čuo
23 da su nestajali ljudi, da su odvodili, da je bilo provokacija, da su
24
25
26
27
28
29
30

1 nazivani telefonom, da je bilo pretnji. Toga je bilo, toga je bilo i u
2 Požegi, kol'ko se ja sećam. Dakle, znam tačno da je bilo, a za drugo sam
3 čuo.

4 P: Hvala Vam. Da li je tačno da Hrvatska i Slovenija jednostrano
5 proglašuju /sic/ samostalnost, otcepljenje od Jugoslavije 25. juna 1991.
6 godine?

7 O: Ne znam tačno datum taj koji ste Vi rekli, ne mogu reći da... da
8 ili ne, ali znam da su donijeli odluku o otcepljenju, odvajanju od
9 Jugoslavije.

10 P: Da li se sećate šta se dešavalo u Sloveniji nakon što je
11 Slovenija zajedno sa Hrvatskom donela - i, dakle, istovremeno sa Hrvatskom
12 - donela odluku o samostalnosti, o otcepljenju?

13 O: Pa, koliko se ja sjećam, tada su ovi, Teritorijalna odbrana
14 Slovenije htjela da preuzme carinske prelaze pod svoju kontrolu i došlo je
15 do kretanja vojnih snaga i do sukoba između JNA i slovenske Teritorijalne
16 odbrane, koja je trajala nekoliko dana.

17 P: Da li se nakon tih sukoba JNA povukla - dakle, Jugoslovenska
18 narodna armija, savezna armija - povukla iz Slovenije po odluci
19 rukovodstva zemlje, da bi se izbegli dalji sukobi?

20 O: Jeste, JNA se povukla iz Slovenije po odluci Predsjedništva SFRJ,
21 iz Slovenije.

22 G. WHITING: [simultani prijevod] Izvinjavam se, trenutak samo. Časni
23 Sude, imajući u vidu da se ova pitanja u velikoj meri udaljavaju od teme,
24 možda bi trebalo da se prvo postavi temelj za saznanja svedoka o svemu
25 tome. Da li on govori o tome zato što je on čuo o tome ili zato što je bio
26 očevidac u tim događajima, o čemu se radi?

27
28
29
30

1 SUDAC MOLOTO: [simultani prijevod] Da li imate odgovor na ovo
2 pitanje, gospodine Milovančeviću?

3 G. MILOVANČEVIĆ: Ja postavljam... postavljam pitanja svedoku - mogu
4 ići i konkretnije, časni Sude - postavljam pitanja svedoku samo o onim
5 događajima koje su bila u svim sredstvima javnog informisanja u to vreme.
6 Na radiju, na televiziji, u štampi - dakle, to je bila opšta tema dana i
7 to je nešto bilo što je bilo dostupno svakom građaninu. Dakle, pitam
8 svedoka samo o onome što on iz tog vremena pamti. Dakle, ne upu... ne
9 saslušavam svedoka na okolnosti sadržaja, značenja, pravnog tumačenja
10 takvih odluka, nego samo konstatujem jednu činjenicu, to pokušavam da
11 učinim.

12 SUDAC MOLOTO: [simultani prijevod] To mi je jasno, gospodine
13 Milovančeviću. Samo trenutak.

14 [Suci vijećaju]

15 SUDAC MOLOTO: [simultani prijevod] Možete nastaviti s unakrsnim
16 ispitivanjem, gospodine Milovančeviću, ali bi bilo bolje kada biste svoja
17 pitanja malo suzili. Mi smo stekli utisak da je svedok više slobodno
18 svedočio tokom glavnog ispitivanja, da nam je govorio o incidentima o
19 kojima je čitao, o onome što je čuo od drugih ljudi, iz medija, itd., tako
20 da i Vi imate pravo da ga ispitujete o sličnim stvarima.

21 G. MILOVANČEVIĆ: Hvala, časni Sude.

22 P: Pomenuli ste, kad smo razgovarali o nekim događajima koji su bili
23 u martu, aprilu, nekoj suspen...suspenziji odluke o samostalnosti, pa ćemo
24 sad postaviti pitanje vezano za taj događaj. Dakle, Hrvatska i Slovenija
25 su negde krajem juna 1991., rekli ste nam - toga se sećate - donele odluku

26

27

28

29

30

1 o otcepljenju od Jugoslavije. Da li Vam nešto znači Brionski moratorijum,
2 koji je važio od 08.07.1991. do... pa tri meseca nadalje?

3 O: Sjećam se da se pominjao Brionski moratorij, o tome da se ta
4 odluka referenduma odgađa do daljnjeg. Mislim tri mjeseca, kol'ko se
5 sjećam, ne znam tačno koje vreme.

6 P: Da li sam u pravu kada o tom moratorijumu govorim kao o
7 moratorijumu na odluke Hrvatske i Slovenije o otcepljenju? Dogovorenog uz
8 posredovanje Evropske zajednice sa Slovenijom, Hrvatskom i jugoslovenskom
9 državom?

10 O: Jeste, tako je bilo dogovoreno.

11 P: Hvala, gospodine Džakula. Da li Vam je nešto poznato o tome šta
12 se desilo krajem avgusta u predelu Cavtata i Gradusa? Da li ste čuli za
13 neku akciju hrvatske vojske i Zengi u tom vremenu?

14 O: Toga se, verujte, ne sećam.

15 P: Da li Vam znači nešto ime Reichl-Kir, i možete li nam vrlo kratko
16 reći osnovne podatke o tome, ako Vam nešto znači?

17 O: Da, to ime je dosta poznato u Hrvatskoj. On je bio šef policije u
18 Osijeku, vodio je pregovore se Srbima u Vukovaru i predgrađu Osijeka.
19 Nastojao je da se dogovori da se otklone strahovi tamošnjih Srba, da se
20 normalizira stanje i on je u jednoj od tih akcija poginuo u zasjedi od
21 hrvatskih ekstremista, koja mu je postavljena.

22 P: Da li ste nešto čuli o tome šta se dešavalo sa Srbima u leto-
23 jesen 1991. godine u Sisku? Imate li neke podatke o tome?

24 O: Pa, to sam čuo, a kasnije sam... ovih godina, to se potvrdilo, da
25 su nestajali Srbi, da su nađeni u Savi, da su neki nađeni u kući ubijeni,

26

27

28

29

30

1 da su neki premlaćeni.

2 P: Možete li nam kratko reći gde se nalazi Osijek, u kom delu
3 Hrvatske? Mislim na Sisak, oprostite, lapsus.

4 O: Pa, Sisak se nalazi u srednjem dijelu Hrvatske, predgrađe Banije
5 i Korduna. Znači, okruženje Siska su srpske općine bile pretežno sa
6 srpskim stanovništvom - Vojnić, Vrgin Most, Glina.

7 P: Da li su u to vreme kada su, kako kažete, Srbi nestajali,
8 ubijani, prebijani, postojali oružani sukobi u Sisku ili ne?

9 O: Nije bilo oružanih sukoba u Sisku, već su oni nestajali kao
10 civili.

11 P: Da li Vam je poznato nešto o Pakračkoj Poljani, Marinom Selu? To
12 je period oktobar 1991. pa nadalje, oktobar-novembar 1991. pa nadalje?

13 O: Da, u to vrijeme smo čuli da postoje logori i zatvori u Pakračkoj
14 Poljani i Marinom Selu; to je na području opštine Pakrac, tamo prema
15 Kutini, gdje su odvođeni Srbi, tamo su ubijani cijelo vreme rata. Još
16 uvijek ne znam broj koji je tamo završio, a u Pakračku Poljanu i Marino
17 Selo su dovođeni Srbi iz Zagreba i drugih mjesta Hrvatske.

18 P: Možete li nam reći šta se dešavalo sa tim Srbima tamo?

19 O: Jedan dio je prebijen i ubijen. Jedan dio koji je tamo odveden
20 nikad još nije nađen, samo se zna da je odveden u Pakračku Poljanu, vode
21 se nestali. Jedan dio je pušten, uz visoku kauciju plaćanja novca, a bilo
22 je i onih koji su imali prijatelje koji su ih uzeli i, kroz svoj napor i
23 lično zalaganje, uspjeli spasiti, izvući iz Pakračke Poljane na slobodu.

24 P: Da li se u tim situacijama radilo hapšenje Srba bez sudskog
25
26
27
28
29
30

1   naloga i da li je postojala tortura nad njima? Da li imate bilo kakav
2   podatak o tome?

3   O: Jeste, hapšeni su Srbi iz tih gradova i odvođeni bez ikakvog
4   sudskog naloga, prosto su nestajali.

5   P: Pomenuli ste malopre... pomenuli smo malopre Brionski memorandum,
6   dakle, odlaganje odluke za tri meseca o proglašenju samostalnosti, pa ću
7   Vas pitati da li ste čuli nešto 21.09.1991. - to je period vremena u
8   okviru tog Brionskog memoranduma u Karlovcu - na Koranskom mostu? Da li
9   Vam je poznato nešto kad se govori o Koranskom mostu i Karlovcu?

10   O: I taj događaj je u Hrvatskoj dosta poznat. Na Koranskom mostu je
11   došlo do sukoba, ja mislim da su to bili vojnici JNA i hrvatskih Zenga,
12   gdje je došlo do predaje jednog broja vojnika i oni su bili ubijeni na
13   samom mostu.

14   P: Da li... da li odgovara onome što ste čuli opis da su naterani da
15   legnu, da je pucano u njih, da su kasapljeni, da su se neki spašavali
16   skakanjem sa mosta i da je izvršiocima suđeno?

17   O: Da. To sam i ja čitao i čuo iz medija.

18   P: Da li znate da li je taj postupak ikada doveden do kraja,
19   izvršiocima tog zločina?

20   O: Pa, taj postupak je ponovo vraćen na suđenje, jer nisu bili
21   zadovoljni sa samim postupkom i odlukom sudskom koja je donešena, tako da
22   još uvek to traje.

23   P: Mi smo, dakle, pomenuli 1991. septembar, a danas je 2006. i još
24   uvek traje sudski postupak?

25

26

27

28

29

30

- 1 O: Još uvek nije, da, okončano i to još uvijek traje.
- 2 P: Hvala Vam. Da li nam možete nešto reći o odnosu hrvatskih vlasti,
3 njenih policijskih snaga i tih paravojskih snaga, Zengi, Zbora narodne
4 garde, novih oružanih snaga, prema JNA? /nerazgovijetno/ I... 'Ajte,
5 odgovorite nam na ovo pa ćemo posle -
- 6 O: Pa, tražilo se od JNA da napusti Hrvatsku, da preda oružje
7 Hrvatskoj.
- 8 P: Da li ste čuli za blokade kasarni, za isključivanje struje, vode,
9 telefona, za opkoljavanje kasarni, za napade na kasarne, za ubijanje
10 vojnika?
- 11 O: Jeste, to sam čuo da se događalo.
- 12 P: Da li Vam je nešto poznato o sudbini velikih kasarni savezne
13 vojske - dakle, JNA - upravo u Slavoniji, Vukovar, Virovitica, Varaždin i
14 drugi?
- 15 O: Jeste, i te su kasarne bile opkoljavane, s njima se pregovaralo o
16 predaji. Varaždin se predao sa jakim tenkovskim... jakim tenkovskom
17 jedinicom. U Bjelovaru je došlo do sukoba jer je jedan major, čini mi se,
18 digao u vazduh i sebe i taj dio magazina i kasarne. U Virovitici je došlo
19 do predaje, u Doljanima je došlo do sukoba, do preuzimanja kasarne,
20 odnosno skladišta.
- 21 P: Da li su na taj način hrvatske vlasti i njihove oružane snage
22 došle do enormnih količina oruđa? Dakle, radilo se o stotinama tenkova,
23 artiljerijskih oruđa, kamiona, ogromnim količinama municije?
- 24
- 25
- 26
- 27
- 28
- 29
- 30

1 O: Pa, ta...tada su i došli, preuzimanjem tih kasarni, do značajnog
2 broja oruđa i oružja. Međutim, ja ne znam tačno koliko čega, znam da se
3 govorilo o tenkovima u većem broju i svim tim oruđima koja su bila u
4 kasarni, kompletno to preuzeto.

5 P: Da li ste nešto čuli o napadima na kompozicije, vojne
6 kompozicije, koje su se povlačile iz Slovenije? Dakle, državni vrh je
7 doneo odluku da se JNA povuče iz Slovenije, pa je jedan deo transporta
8 išao preko teritorije Hrvatske. Da li ste čuli eventualno nešto o tim
9 napadima?

10 O: Kol'ko se ja sjećam, jedan takav konvoj je bio zaustavljen u
11 Hrvatskoj.

12 P: Šta se desilo sa oružjem?

13 O: Pa, mislim da je ostalo u Hrvatskoj.

14 SUDAC MOLOTO: [simultani prijevod] Biste li mogli da usporite,
15 gospodine Milovančeviću?

16 G. MILOVANČEVIĆ:

17 P: Da li se sećate razgovora sa gospodinom Karadžićem, to je bilo
18 krajem oktobra 1991. godine, u povodu situacije u zapadnoj Slavoniji?

19 O: Sjećam se.

20 P: Dakle, to je oktobar 1991. Da li ste tada pominjali da je zapadna
21 Slavonija u okruženju?

22 O: Jeste, pominjao sam da je zapadna Slavonija u okruženju.

23 P: Da li ste pominjali u razgovoru da je general Uzelac, sa 5.
24 korpusom JNA, pokušao da probije taj obruč kako bi spasao žene i decu iz
25 tog okruženja?

26

27

28

29

30

1 O: Pa, ja se ne sjećam detalja, moguće je da sam to rekao - ako ima
2 ta moja izjava, ja bi' volio da pročitam, da je potvrdim - a znam da je
3 došlo do proboja i da je zapadna Slavonija tada spojena sa Republikom
4 Srpskom, odnosno Bosnom i Hercegovinom u to vrijeme i da je došlo do,
5 onda, konvoja žena i djece da napuste zapadnu Slavoniju.

6 P: Možete li nam reći, gospodine Džakula, ko je to držao u okruženju
7 zapadnu Slavoniju?

8 O: Pa, moraću Vam dati širi odgovor na ovo. Tada kad je došlo do
9 sukoba, 19. avgusta, a počelo je 14. u Okučanima, Teritorijalna odbrana
10 Pakraca, Daruvara, Grubišnog Polja, /nerazgovijetno/ Slatine, Požege je
11 držala položaje iznad gradova koje sam pomenuo, gdje su bili većina srpska
12 sela, nešto malo bilo među njima hrvatskih i terit... ovaj, odbrana Okučana
13 od dijela tamo između Gradiške i Novske i negdje 50 dana su ta
14 Teritorijalna odbrana držala položaje bez ikakvog učešća JNA koja se
15 naknadno uključila i nije bilo nikakvog kontakta ni sa Bosnom i
16 Hercegovinom ni sa ostalim dijelovima Hrvatske. Trajale su borbe između
17 Teritorijalne odbrane i policijskih i redarstvenih snaga hrvatskih. Celo
18 to vreme bilo je i ranjenih, koji su umirali jer nije bilo doktora da im
19 pomogne. Niko tada nije dolazio, ni vojni helikopteri, nije niko na taj
20 prostor dolazio cijelo to vreme da eventualno zbrine ranjenike. I, kažem,
21 bili su oko nas u to vreme snage hrvatske policije, Zenga ili već vojske,
22 ne znam da li se u to vreme pominjala vojska ili samo ZNG.

23
24
25
26
27
28
29
30

1 P: Kada kažete da je JNA intervenisala da probije obruč i da spasi
2 žene i decu, znači li to da je JNA išla da pomogne tom opkoljenom srpskom
3 stanovništvu?

4 O: Očekivao se dolazak snaga JNA sa ciljem da se prekinu sukobi, da
5 stanu na liniju razdvajanja između tadašnje srpske TO i hrvatske policije,
6 i JNA je došla samo do predjela Okučana i Bijele Stijene da otvori koridor
7 prema Bosni i Hercegovini, i cijelo to vreme rata u zapadnoj Slavoniji oni
8 su najdalje došli do Pakraca. Znači, nisu išli dalje nigde da se pomiču.
9 Linija je postavljena prema Novskoj i Novoj Gradiškoj i tu su vođene bitke
10 između vojske i srpske TO sa hrvatskom policijom i Zengama, a sve gore
11 iznad Pakraca do pred Slatinu, Daruvar i Grubišno Polje su bili samo
12 teritorijalci domaći, tih opština i te sredine.

13 G. MILOVANČEVIĆ: Molio bih, ako može da se stavi na ekran dokaz
14 Odbrane 1D00-0001.

15 SUDAC MOLOTO: [simultani prijevod] Imamo li broj dokaznog predmeta
16 ili je to ERN broj, gospodine Milovančeviću?

17 G. MILOVANČEVIĆ: Mi smo dobili, ovde u Sudu, oznaku tog dokaza, a
18 donji broj možda je 00307122. A sada, kao naš dokaz je označeno sa 1D00-
19 0001.

20 [Raspravno vijeće i tajnik se savjetuju]

21 PREVODITELJ: Prevodioci bi zamolili i Odbranu i advokata i svedoka
22 da govore sporije, posebno kad su imena mesta u pitanju i kad su brojevi u
23 pitanju.

24 G. MILOVANČEVIĆ: Vodićemo računa.

25 SUDAC MOLOTO: [simultani prijevod] Hvala Vam.

26 G. MILOVANČEVIĆ:

27

28

29

30

1 P: Vidite ovaj dokument, gospodine Džakula?
2 O: Vidim, to na engleskom jeziku.
3 P: Ovo je tekst na engleskom dokumenta koji je sačinila komanda 5.
4 armijske oblasti - to je oblast u sastavu JNA - i odnosi se na podatke o
5 genocidu protiv srpskog naroda, koji su upućeni rukovodiocima evropske
6 *monitoring* misije za Jugoslaviju. Sad ću Vam pročitati jedan deo teksta,
7 koji kaže: "Počev od 1. novembra 1991. godine, oružane snage Republike
8 Hrvatske preduzele su sveopšti napad na teritorije zapadne Slavonije i
9 Moslavine."

10 G. WHITING: [simultani prijevod] Oprostite. Časni Sude, oprostite,
11 ja se samo pitam može li se najprije provjeriti zna li svjedok išta o tome
12 dokumentu i da li postoje neki opći podaci o tome da li ih on ima i može
13 li potvrditi autentičnost ovoga dokumenta?

14 SUDAC MOLOTO: [simultani prijevod] Zar ovaj dokument nije
15 objelodanjen od Tužiteljstva, kako je rekao gospodin Milovančević?

16 G. WHITING: [simultani prijevod] Naravno da smo ga mi predali
17 Obrani, ali zajedno sa još tisućama drugih dokumenata, i ono što ja kažem
18 sada je zapravo da ja nisam siguran da ovaj svjedok ima saznanja o ovome
19 konkretnom dokumentu.

20 SUDAC MOLOTO: [simultani prijevod] Gospodine Milovančeviću, hoćete
21 li, molim Vas, ustanoviti da li ovaj svjedok uopće poznaje dokument prije
22 nego što mu postavljate pitanja o njemu?

23 G. MILOVANČEVIĆ:

24 P: Da li ste, gospodine Džakula, Vi čuli u kritičnom periodu -
25 period druge polovine 1991. godine - za brojna saopštenja JNA o situaciji
26
27
28
29
30

1 u zemlji?

2 O: Pa, slušao sam, čuo sam razna saopštenja.

3 P: Da li se o tim... u tim saopštenjima govorilo o situaciji kako u
4 celoj zemlji, tako i u Hrvatskoj?

5 O: Jeste.

6 P: Pitam Vas na osnovu informacija koje ste dobijali preko sredstava
7 informisanja, naravno.

8 O: Jeste, čuo sam.

9 P: Ja ću Vam sada predočiti jedan dokumenat koji se odnosi na taj
10 period, pa me interesuje da li je to što piše u dokumentu ono što je Vama
11 poznato o situaciji?

12 G. MILOVANČEVIĆ: Ukoliko to Sudsko veće dopušta.

13 SUDAC MOLOTO: [simultani prijevod] Izvolite.

14 G. MILOVANČEVIĆ:

15 P: Dakle, u ovom dokumentu, komanda 5. vojne oblasti savezne armije
16 obaveštava Evropsku zajednicu, i taj dokument potpisuje zamenik komandanta
17 generalpotpukovnik Andrija Rašeta, i kaže da je, počev od 1. novembra
18 1991. godine, lansiran sveopšti napad hrvatskih snaga, oružanih snaga na
19 teritoriju zapadne Slavonije i Moslavine; da su cilj napada stanovništvo
20 srpske nacionalnosti koje čini većinu stanovništva u širem regionu
21 Grubišnog Polja; da je utvrđeno, bez ikakve sumnje, da su sledeća sela
22 razorena ili spaljena: Velika i Mala Peratovica, Miokovićevo, Veliki i
23 Mali Grđevac, Velika Dapčevica, Šibenik i Gakovo."

24

25

26

27

28

29

30

1 O: Šibenik.

2 P: "Prema izjavama izbeglica, ista sudbina je snašla i sledeća sela:
3 Velika i Mala Barna, Topolovica, Kovačica, Donja Rašenica i šest drugih. U
4 regionu Đakova..."

5 O: Gakova.

6 P: "...Gakova, hrvatske oružane snage su spalile šumu od 630 hektara u
7 kojoj se nalazilo oko 1.000 izbeglica i sumnja se da su oni izgoreli tom
8 prilikom. Nezavisno od velikog broja, od izbeglica u velikom broju... " Ne.
9 "Nezavisno od izbeglica u širem regionu Banja Luke, negde 4.000 ljudi, oko
10 10.000 Srba kao izbeglica nalaze se u planinama Psunja i Papuka, uglavnom
11 bolesni, stari, žene i deca. Zbog nedostatka hrane, medikamenata i
12 ekstremno hladnog vremena, ti su ljudi u vrlo kritičnoj poziciji.
13 Stanovništvo koje nije izbeglo u tom vremenu bilo je ubijeno."

14 P: Da li su ovi podaci u izveštaju ono što se... što Vi znate kao
15 čovek iz tog područja?

16 O: Ja sam se tada nalazio na tom prostoru, kad je došlo do egzodusa
17 s područja Grubišnog Polja, koji je počeo 15. oktobra. Na osnovu borbi
18 koje su vođene, to je bila tamo malobrojna snaga TO i oni su napustili
19 područje Grubišnog Polja sa familijama i izbjegli. Sela koja su tada
20 ostala bila su spaljena i civili koji su ostali su bili ubijeni. Ali, taj
21 dio koji ste rekli, da je 1.000 ljudi izgorelo, to tada nije bilo tako.

22

23

24

25

26

27

28

29

30

1 Jer nije toliki broj bio u šumi, niti je izgoreo. Oni su se evakuisali, a
2 pojedinci koji su ostali, stari i nemoćni, oni nisu preživjeli.

3 P: Hvala, gospodine Džakula.

4 PREVODITELJ: Mikrofon, molimo.

5 G. MILOVANČEVIĆ: Molim da se na monitoru prikaže... predlažem da
6 Sudsko veće prihvati ovaj izveštaj i uvede ga kao dokaz Odbrane.

7 G. WHITING: [simultani prijevod] Časni Sude, ja ulažem prigovor na
8 usvajanje ovoga dokumenta. Svjedok je, naime, rekao da ovaj dokument nije
9 točan, te da u određenoj mjeri u dokumentu stoje podaci čije je dijelove
10 on potvrdio. On je o tome već svjedočio. Ja ne vidim kako dokument kojega
11 je napisao netko drugi, a nije ustanovljeno da svjedok ima saznanja o
12 ovome dokumentu niti o autoru dokumenta... Tako da nisam siguran čemu, šta
13 nam to dodaje, čemu to doprinosi. No, najvažnije je što on kaže da
14 dokument nije točan.

15 SUDAC MOLOTO: [simultani prijevod] Je li to dokument kojega je
16 dostavilo Tužiteljstvo?

17 G. WHITING: [simultani prijevod] Da, ali ne u kontekstu iskaza ovoga
18 svjedoka. Tužiteljstvo objelodanjuje na tisuće dokumenata koji imaju veze
19 sa predmetom, a Tužiteljstvo dobiva dokumente iz svih mogućih izvora.
20 Činjenica da smo mi dokument stavili Obrani na raspolaganje ni na koji
21 način ne jamči da je dokument točan ili autentičan ili bilo što drugo.

22 SUDAC MOLOTO: [simultani prijevod] Pa, koja je svrha onda
23 objelodanjivanja tog dokumenta, gospodine Whiting, ako tužitelj ne želi da
24 se taj dokument koristi? Naime, hoću reći, ovaj dokument svakako ne
25 proizlazi ni iz jednog izvora koji je pod kontrolom Odbrane, već iz izvora

26

27

28

29

30

1 koji je pod nadzorom Tužiteljstva.

2 A zar nije Obrana onda u situaciji, nema li Obrana pravo postavljati
3 pitanje svjedocima koje Tužiteljstvo pozove? Oni ne znaju u vezi s kojim
4 dokumentom se tužitelj namjerava služiti ovim dokumentom. Oni imaju
5 svjedoka sada ovdje i žele ustanoviti zna li on išta o sadržaju toga
6 dokumenta. On se slaže s nekim dijelovima rečenog dokumenta, ne slaže se s
7 nekim drugim dijelovima, zar to čini dokument neprihvatljivim?

8 G. WHITING: [simultani prijevod] Ja mislim, zapravo, da ste Vi ovdje
9 postavili dva različita pitanja, časni Sude. Prvo je pitanje najvažnije,
10 na neki način, zato što se tiče svih dokumenata koji se mogu pojaviti na
11 ovom suđenju. Temeljem pravila objelodanjivanja, Tužiteljstvo je dostavilo
12 dokumente sa popisa dokaznih predmeta koje namjerava uvesti u spis, ali je
13 također dostavilo i tisuće stranica dokumenata temeljem drugih obveza o
14 objelodanjivanju, uglavnom temeljem pravila 68. Na osnovi pravila i
15 slijedom prakse Međunarodnog suda, tužitelj ima obavezu staviti na
16 raspolaganje te dokumente, bez obzira na to da li se u njima nalaze podaci
17 o njihovoj autentičnosti, a Tužiteljstvo dobiva dokumente iz svakakvih
18 izvora. Ako se na dokumentu *prima facie* nalaze dokumenti koji bi mogli
19 biti relevantni za Obranu ili za koje se može argumentirano tvrditi da su
20 u okviru pravila 68, dokument se šalje Obrani. Činjenica da je dokument u
21 posjedu Tužiteljstva ni na koji način ne garantira autentičnost dokumenta
22 ili njegovu pouzdanost. Tužiteljstvo ima mnogo dokumenata u svojoj zbirci
23 dokumenata koji, ja mogu to sasvim odgovorno reći, nisu pouzdani. Dakle,
24 sama činjenica da smo mi dostavili neki dokument nije osnova za usvajanje
25 dokumenta u spis temeljem pravila na suđenju.

26

27

28

29

30

1 Drugo pitanje, časni Sude, koje ste Vi spomenuli - naravno, svjedok
2 je potvrdio neke dijelove dokumenta i na toj osnovi ja prepuštam odluku
3 Vijeću, dakle, hoće li dopustiti usvajanje dokumenata samo na osnovi toga.
4 Ja o tome više ne želim iznositi argumentaciju.

5 SUDAC MOLOTO: [simultani prijevod] U vezi s prvim pitanjem,
6 gospodine Whiting, jedini problem s kojim je Vijeće ovdje suočeno je da Vi
7 zapravo kažete da sama činjenica da je dokument dostavilo Tužiteljstvo ne
8 znači da Tužiteljstvo jamči za autentičnost dokumenta. E sad, ako
9 tužitelj, kao entitet koji dostavlja dokument, ne može jamčiti
10 autentičnost dokumenta, pitanje Vijeća je koliko je onda teško Obrani
11 garantirati autentičnost dokumenta? To je, naime, dokument kojega su oni
12 dobili. I, prema Obrani, to je dokument kojega tužitelj ima namjeru
13 koristiti u nekoj fazi suđenja. Oni ovdje imaju svjedoka tužitelja i žele
14 provjeriti što svjedok o tome dokumentu zna. Pa, kako može Obrana jamčiti
15 autentičnost dokumenta, ako tužitelj kao osoba koja je objelodanila
16 dokument ne može jamčiti autentičnost?

17 G. WHITING: [simultani prijevod] Časni Sude, ja u ovom trenutku ne
18 mogu potvrditi da li je to dokument kojega mi imamo namjeru koristiti. Ja
19 čak nisam ni provjerio da vidim da li je on na našem popisu dokaznih
20 predmeta, no mi smo objelodanili veliki broj dokumenata koji nisu na našem
21 popisu dokaznih predmeta, i sama činjenica da smo ih mi stavili na
22 raspolaganje... možda nitko ne može potvrditi autentičnost dokumenata, možda
23 dokument nije autentičan, ali svakako praksa ovoga Suda ne kaže da, zato
24
25
26
27
28
29
30

1 što mi objelodanimo dokument, da to predstavlja osnovu za usvajanje
2 rečenoga dokumenta u spis na suđenju. Ja ne vidim vezu između te dvije
3 stvari. Dokaz za usvajanje u spis na sudu zahtjeva relevantnost. Dakle,
4 dokument mora pokazati da je relevantan i određeni stupanj autentičnosti
5 ili nešto tome slično. Možda je to ovdje i pokazano, ali ja nisam siguran
6 u to.

7 SUDAC MOLOTO: [simultani prijevod] Dvije stvari. Vratimo se korak
8 unatrag. Vi kažete da je Tužiteljstvo objelodanjuje veliki broj dokumenata
9 temeljem svojih obveza o objelodanjivanju. Koja je svrha objelodanjivanja?
10 To je prvo pitanje. A drugo pitanje, u vezi s pitanjem relevantnosti. Da
11 li činjenica da svjedok potvrđuje jedan dio sadržaja dokumenta pokazuje
12 relevantnost toga dokumenta u onolikoj mjeri koliko Obrana iznosi svoje
13 tvrdnje i zar to ne pokazuje na koji se način to tiče njihovih teza?

14 G. WHITING: [simultani prijevod] U vezi s prvim pitanjem, časni
15 Sude, Tužiteljstvo temeljem prakse Međunarodnog suda mora, na osnovi
16 pravila, predati svaki dokument, odnosno svaki dokazni predmet koji *prima*
17 *facie* može biti oslobađajući dokument. Štoviše, u novome sustavu
18 objelodanjivanja, u elektronskom sustavu objelodanjivanja, Tužiteljstvo
19 zapravo Obrani na raspolaganje stavlja sve svoje dokumente koji se nalaze
20 u kolekciji dokumenata, i to čak i bez pojedinačnog pregleda ili određenja
21 njegove relevantnosti za predmet. Dakle, Obrana elektronskim sistemom
22 objelodanjivanja na raspolaganju ima ogroman broj dokumenata, od kojih
23 mnogi nemaju nikakve veze s ovim predmetom. Dokumenti su stavljeni na
24 raspolaganje Obrani, i to zato što mi ne možemo točno znati na koji će oni
25 način voditi svoju obranu i zbog toga im je stavljena na raspolaganje

26

27

28

29

30

1   čitava kolekcija u objelodanjivanju. I oni zapravo mogu pretraživati tu
2 dokumentaciju kako bi našli dokumente za koje misle da su relevantni za
3 Obranu. To je nužno dio postupka, dio procesa, zato što se pojavljuje
4 veliki broj dokumenata, i to zato što mnogi dokumenti mogu, argumentirano
5 govoreći, biti oslobađajuće naravi, oni se predaju Obrani i zato što mi
6 moramo njima dati na raspolaganje da pregledaju cijelu kolekciju i onda iz
7 toga proizlazi da Obrana ima na raspolaganju čak i dokumente koji nisu
8 nužno vezani za njihov predmet ili koji se ne mogu autentificirati, kojima
9 se ne može potvrditi autentičnost ili, pak, nemaju veze sa predmetom.

10   Dakle, ja i dalje stojim iza toga da nema nikakve veze između
11 činjenice da dokument dolazi iz Tužiteljstva i ima ERN broj, i njegove
12 relevantnosti ili autentičnosti u svrhu ovoga suđenja, to je prva stvar.

13   A u vezi s drugim pitanjem, ja mislim da se može iznijeti argument
14 da, ako svjedok može potvrditi određene dijelove dokumenta, da onda on na
15 toj osnovi može biti i relevantan. Naravno, tu prepuštam odluku Sudu.

16   SUDAC MOLOTO: [simultani prijevod] U vezi s prvim pitanjem,
17 gospodine Whiting, možete li Vi nas uputiti na praksu ovoga Suda u vezi sa
18 svrhom oslobađanja dokumenata i predaje istih Obrani temeljem pravila 68?
19 Kada Obrana nađe neki dokument kojim se želi poslužiti, dakle, iz tih
20 dokumenata koji su predani temeljem pravila 68, na koji način bi oni
21 trebali raditi da bi predložili taj dokument na usvajanje? Dokument koji
22 ne dolazi od njih ni od njihovih svjedoka, dokument kojega su dobili od
23
24
25
26
27
28
29
30

1 tužitelja? Dakle, slijedom prakse Međunarodnog suda, kako oni onda trebaju
2 raditi s tim dokumentom?

3 G. WHITING: [simultani prijevod] Dopustite mi da se pozabavim s oba
4 dijela Vašega pitanja. Koliko ja shvaćam, prvi dio Vašega pitanja je: koja
5 je svrha objelodanjivanja dokumenata i predaja istih Obrani temeljem
6 pravila 68? Postoje zapravo dva dijela pravila 68, prema njegovoj izmjeni
7 u zadnjih godinu dana ili 18 mjeseci. Postoje, dakle, dokumenti za koje
8 Tužiteljstvo zna, i za koje se zna da mogu sadržavati oslobađajuće dokaze,
9 njih se mora predati Obrani. I, na primjer, ako imamo dokument u kojem
10 piše da je Milan Martić 1991. i 1992. živio na Mjesecu, mi taj dokument
11 moramo predati, nama nije dopušteno utvrđivati da li je to netočno ili
12 neistinito. Praksa Suda kaže, i pravila kažu, ako je dokument *prima facie*
13 čak očigledno ludo netočan, mi ga moramo, na osnovi informacija, predati.
14 To je, dakle, prvi dio pravila 68.

15 Drugi dio sadrži odredbu koja se odnosi na elektronsko
16 objelodanjivanje. I ono što mi radimo kako bismo taj postupak učinili što
17 je moguće potpunijim i ekspeditivnijim, je sljedeće: mi jednostavno u
18 elektronsku kolekciju stavljamo sve dokumente koje je Tužiteljstvo dobilo
19 iz svih mogućih izvora - pouzdanih svjedoka, zbirki dokumenata, sa svih
20 mogućih mjesta sa kojih dokumenti dolaze. Radi se o milionima dokumenata i
21 Obrana može da ima pristup tim dokumentima i može se s njima služiti kako

22

23

24

25

26

27

28

29

30

1   hoće. Druga stvar, dakle, tako se zapravo dokumenti objelodanjuju, tu nema
2   svrhe, oni se jednostavno objelodanjuju, pogotovo u drugoj kategoriji. Oni
3   se stavljaju na raspolaganje bez svrhe, a na njima je da odrede da li to
4   ide njima u korist ili ne.

5   E sad, drugo pitanje: što Obrana da učini sa dokumentima koje dobije
6   od nas? Obrana ima obvezu, isto kao i Tužiteljstvo, dovesti svjedoka.
7   Dobivam signal da malo usporim. Dakle, dovesti svjedoka ili neko drugo
8   sredstvo izvođenja dokaza kojima će pokazati da je taj dokument u redu u
9   sudnici i da će biti usvojen u spis. E sada, prag za usvajanje je niži
10   nego u nacionalnim pravnim sustavima u smislu autentičnosti. Dokumenti
11   puno lakše ulaze u spis na ovome Sudu, zato što je prag za usvajanje
12   prilično nizak. Međutim, mora se pokazati, a to jednako vrijedi i za
13   tužitelja i za Obranu, da je dokument relevantan. Dakle, moraju imati ili
14   svjedoka ili neki drugi način da kažu da je taj dokument autentičan ili
15   pouzdan. Ne može se samo dokument uvesti u spis zato što smo mi njima dali
16   pristup dokumentu. Ja se nadam da sam bio jasan i da sam bio potpun u svom
17   objašnjenju.

18   SUDAC MOLOTO: [simultani prijevod] Pa, Vi ste me još više zbunili.
19   Vi meni kažete da pravilo 68 naprosto nema svrhe, ja to ne razumijem. Mora
20   postojati svrha, jer inače pravilo ne bi bilo u Pravilniku. Zašto bi bilo
21   u Pravilniku da nije to tako? To je, dakle, prva konfuzija s kojom je
22   Vijeće suočeno.

23   Druga - kada kažete da je prag za usvajanje dokumenata na ovome Sudu
24   nizak, da je niži nego u nacionalnim pravnim sustavima, ja smatram da je
25   zapravo prag čak i nešto viši, jer mi dolazimo iz različitih pravnih
26
27
28
29
30

1   hoće. U zemlji iz koje ja dolazim, ako dokument dolazi od jedne strane u
2   postupku, on je objelodanjen, druga strana ga ima pravo koristiti i to bez
3   provjere njegove autentičnosti. Vi tražite od njih da provjere i dokažu
4   autentičnost dokumenta i Vi zapravo, po mome iskustvu, prag podižete na
5   višu razinu. Ja smatram logički i fizički nemogućim da strana u postupku
6   koja dobije dokument od druge strane provjeri ili dokaže njegovu
7   autentičnost. Kada strana koja je dokument predala ne može to učiniti, ja
8   ne znam kako se može očekivati od Obrane potvrda autentičnosti dokumenta,
9   zato što sve što oni znaju je da su dobili dokument od tužitelja i oni taj
10   dokument predočavaju svjedoku tužitelja. I ako je taj svjedok slučajno
11   svjedok koji je stavio taj dokument na raspolaganje, on će onda odgovarati
12   na pitanja o njemu. Ako to nije taj svjedok reći će: Ja o tome dokumentu
13   ne znam ništa i ja ne mogu iznijeti svoj komentar ni o čemu što u tom
14   dokumentu piše. Sve do onoga trenutka dok se ne pojavi takav svjedok koji
15   je napisao dokument ili koji ga je dao i koji može kazati: Da, ja nešto o
16   njemu znam ili ja poznam taj dokument, i onda se može dokazati njegova
17   autentičnost, ako se to uopće mora učiniti. No, kako Obrana može znati
18   kojim će se svjedokom Optužba poslužiti za potvrdu autentičnosti dokumenta
19   koji dolazi od tužitelja na način kako ste Vi objasnili sudsku praksu? Ja
20   smatram da je to izuzetno teško, čak i nemoguće učiniti, pa bih Vas
21   zamolio da mi pomognete premostiti ovaj problem.

22   G. WHITING: [simultani prijevod] Časni Sude, ja ću dati sve od sebe.

23   Ja nikako nisam htio sugerirati ni na koji način da je pravilo 68
24   bez svrhe. Sve što sam ja htio reći je sljedeće: kada mi objelodanimo neki
25   dokument, odnosno kada ga stavimo na raspolaganje - to je točnije reći -

26

27

28

29

30

1 kada stavimo na raspolaganje dokument ili zbirku dokumenata Obrani, u
2 tome činu stavljanja na raspolaganje nema ničega što kaže da mi jamčimo za
3 taj dokument, da mi smatramo da je dokument autentičan ili bilo što. I mi
4 zapravo... Da, u tom smislu, recimo, tu nema svrhe. Mi ne kažemo - ako mi
5 njima dopustimo pristup dokumentu - ne kažemo da je dokument relevantan
6 ili da mi mislimo da je relevantan; mi smo ga jednostavno dobili i mi ga
7 stavljamo njima na raspolaganje.

8 Pravilo, dakle, ima svrhu. Pravilo, naravno, ima svrhu, a svrha je
9 omogućiti Obrani pristup svim dokumentima koje mi u našoj kolekciji
10 dokumenata imamo, i to konkretno svakome dokumentu na koji se nama skrene
11 pozornost, odnosno o kojemu smo mi obaviješteni u kojem se nalaze podaci
12 koji bi mogli potencijalno biti oslobađajuće naravi, po pravilu 68. Što
13 se, pak, tiče praga za usvajanje, časni Sude, Vi ste u pravu kada kažete
14 da vladaju različita pravila u našim nacionalnim sustavima. U mome, ako
15 tužitelj stavi na raspolaganje neki dokument, osim ako tužitelj ne kaže:
16 Ovo je dokazni predmet u predmetu i mi ćemo se njime poslužiti, ili ako na
17 neki drugi način ne poveže dokument sa predmetom, činjenica da je Optužba
18 Obrani dala neki dokument u mome pravnome sistemu, ukoliko je to uopće
19 relevantno, automatski ne omogućuje prihvaćanje dokumenta na suđenju.
20 Tužiteljstvo ne kaže da ne može potvrditi autentičnost ovoga dokumenta,
21 nego samo da to nije učinjeno. Mi nismo - odnosno, koliko ja znam - mi to
22 nismo učinili. Nije naš posao, nije naš teret da ustanovljavamo
23 autentičnost dokumenta. Ako oni hoće koristiti dokumente, onda oni moraju
24 potvrditi njihovu autentičnost putem svjedoka. Vi ste pitali kako oni to

25

26

27

28

29

30

1 rade. Na isti način kao i mi, svjedocima.

2 SUDAC MOLOTO: [simultani prijevod] Dopustite mi da Vam ja kažem kako

3 ja shvaćam svrhu pravila 68. Koliko ja shvaćam, svrha pravila 68 je

4 sljedeća: što god se objelodani, stavlja se na raspolaganje Obrani kako bi

5 Obrana to mogla koristiti na suđenju u izvođenju svoje obrane, i to u

6 najboljoj mogućnosti kako oni izvode obranu svojega klijenta. Drugim

7 riječima, kada tužitelj ima u svom posjedu oslobađajuće dokumente onda, na

8 osnovi pravila, ima obvezu te dokumente predati Obrani, tako da se Obrana

9 njima može poslužiti na suđenju. Ne mora nužno potvrđivati njihovu

10 autentičnost, zato što je njima naprosto nemoguće potvrditi autentičnost,

11 osim ako tužitelj njima ne kaže... Vidim da klimate glavom odrično, ali ja

12 Vam sada kažem kako ja shvaćam pravilo 68. Ja mogu biti u krivu, naravno,

13 to mi je jasno. Ali ono što ja sada kažem zapravo je sljedeće: da se meni

14 to čini logičnom i razumnom svrhom, zato što čak u nacionalnim pravnim

15 sustavima imamo situacija da tužitelj ima oslobađajuće podatke, tada ih

16 mora predati Obrani. Ne smije ih zatajiti od Obrane, naravno. Inače, koji

17 bi bio razlog predaje tih dokumenata, ako se neće koristiti? Očigledno,

18 Obrana treba koristiti taj dokument i kaže: Evo dokumenta kojega smo

19 dobili od tužitelja i tu piše da mi nismo toliko krivi koliko nas Vi

20 optužujete. Taj nas dokument oslobađa krivice. Inače, da je drugačije, ne

21 bi bilo svrhe. Vi kažete, dakle, da je svrha da se dokumenti predaju, ali

22 koja je svrha predaje dokumenta? Svrha je da se dokument koristi, zar ne?

23

24

25

26

27

28

29

30

1 G. WHITING: [simultani prijevod] Svrha je, ako se pretpostavi da je
2 dokument koji je predat dokument oslobađajuće prirode - a, budimo jasni,
3 mi smo Odbrani predali gomilu dokumenata koji po našem mišljenju nisu
4 oslobađajuće prirode. No, dobro, pretpostavimo za trenutak da se radi o
5 dokumentu koji je takve prirode, bar *prima facie*. No, bez obzira na to,
6 Odbrana taj dokument može da koristi samo ako ima načina da taj dokument
7 uvede u spis tokom suđenja; inače, ja tvrdim da bi Odbrana mogla doneti
8 gomile dokumenata i jednostavno ih ponuditi na uvrštenje u spis sa rečima:
9 Ovo su oslobađajući dokumenti koje smo mi dobili od Optužbe i sada ih
10 uvrštavamo u spis.

11 SUDAC MOLOTO: [simultani prijevod] Meni se čini da smo mi sada zašli
12 više u oblast nagađanja.

13 Gospodine Whiting, ja ne mislim da jedan dokument u kojemu stoji da...
14 Sad ću Vam dati jedan primer koji će biti smešan.

15 [Suci vijećaju]

16 SUDAC MOLOTO: [simultani prijevod] Na primer, Tony Blair je
17 britanski premijer. Vi jednostavno taj dokument ne biste predali Odbrani,
18 jer taj dokument nema apsolutno nikakve veze sa ovim predmetom. Svi
19 dokumenti koje Vi dajete drugoj strani moraju, po Vašem mišljenju, imati
20 bar nekakvu relevantnost za ovaj predmet. I to je i razlog zbog kojeg je
21 Tužilaštvo taj dokument predalo Odbrani. Vi ne predajete drugoj strani
22 svaki dokument na koji naiđete, zar ne?

23 G. WHITING: [simultani prijevod] Časni Sude, ja se izvinjavam, ali
24 to što Vi kažete, to nije tačno, zato što Optužba putem sistema za
25 elektronsko obelodanjivanje na raspolaganje Odbrani stavlja sva dokumenta

26

27

28

29

30

1 koja ima u svojim zbirkama, što znači da tu postoje dokumenti koji su
2 relevantni za ovaj predmet i dokumenti koji nisu relevantni. Dakle, ono
3 što ja želim da kažem, sama činjenica da je Odbrana do određenog dokumenta
4 došla preko sistema za elektronsko obelodanjivanje - znači, da taj
5 dokument ima ERN broj - to ne znači da je Optužba prethodno odlučila da se
6 radi o dokumentu koji je relevantan za ovaj predmet. Čak i u pogledu onih
7 dokumenata koje je Optužba dala Odbrani u skladu sa odredbama pravila 68,
8 to znači da Optužba zna da postoji dokument ili informacija koji bi mogli
9 biti oslobađajuće prirode, čak i ako se radi o takvim dokumentima koji
10 potpadaju pod pravilo 68. Čak i u tom slučaju kada je Optužba već, dakle,
11 došla do zaključka da to jeste relevantno za predmet, čak i u tom slučaju,
12 čak i u slučaju da se radi o nekom dokumentu u slučajevima kada je
13 potrebno imati stvarno jako puno mašte da bi se moglo zamisliti da je
14 nešto oslobađajuće za optuženog, čak i takve dokumente mi predajemo drugoj
15 strani. Ali, čak kada se radi o takvim dokumentima koje smo mi predali
16 smatrajući da potpadaju pod pravilo 68, čak i među njima ima takvih za
17 koje mi mislimo da nisu nužno prihvatljivi za uvrštenje u spis. Jer,
18 jednostavno, njihova autentičnost nije potvrđena. Naravno, kada se radi o
19 tim dokumentima koja potpadaju pod pravilo 68, onda se može zamisliti vrlo
20 lako da oni moraju biti relevantni za ovaj predmet i to je nešto što bi
21 bilo uobičajeno u našim nacionalnim sistemima.

22

23

24

25

26

27

28

29

30

1   Ali, ovde, na ovom Sudu, činjenica da dokument ima ERN broj, da je
2   Odbrana dobila određeni dokument od Optužbe, to jednostavno ne znači, nije
3   dokaz tome da mi smatramo da taj dokument ima ikakve veze sa ovim
4   predmetom.

5   A hteo bih samo da Vam kažem - sad sam obavješten od strane kolege -
6   da ovaj dokument nije na našem spisku dokaznih predmeta, što znači da to
7   nije dokument koji smo mi imali nameru da predočimo tokom suđenja.

8   SUDAC MOLOTO: [simultani prijevod] Da, ali je to dokument koji ste
9   Vi obelodanili Odbrani.

10   G. WHITING: [simultani prijevod] Ja ne mogu da Vam potvrdim da li
11   smo mi taj dokument obelodanili u okviru prvog dela pravila 68 ili u
12   okviru elektronskog obelodanjivanja, što znači da smo im tim elektronskim
13   obelodanjivanjem jednostavno dali ključ da uđu u našu biblioteku.

14   SUDAC MOLOTO: [simultani prijevod] Da, meni je to jasno ali, u
15   svakom slučaju, bilo da se radi o jednoj ili drugoj stvari, vi ste ti koji
16   ste taj dokument obelodanili?

17   G. WHITING: [simultani prijevod] Da.

18   SUDAC MOLOTO: [simultani prijevod] Gospodine Milovančeviću, imate li
19   Vi kakvih komentara u vezi sa ovim?

20   G. MILOVANČEVIĆ: Ja ću kratko, časni Sude. Ovo je dokument koji je
21   Odbrani dostavljen od strane Tužilaštva. Ovo je dokument... ne privatni
22   dokument, pisan od pojedinca - ovo je, dakle, dokument državnog organa,
23   tačnije najvišeg vojnog organa upućen, prema naslovu, šefu evropske
24   *monitoring* misije za Jugoslaviju. U ovom dokumentu se pominje bar 16-17
25
26
27
28
29
30

1 sela čije je postojanje, autentičnost i vremenski sled događaja potvrdio
2 ovde prisutni svedok Tužilaštva. I ovaj dokument nije kompromitovan po
3 svome sadržaju, jer u izveštaju piše da je upaljena šuma u kojoj su bile
4 izbeglice i da se pretpostavlja da su ljudi izgoreli. A svedok nam je
5 saopštio da su samo neki izgoreli, a neki nisu. Za nas je bitan manir u
6 ponašanju, odnos prema civilnom stanovništvu. Ovaj dokument o tome na
7 jedan drastičan način govori i zbog toga je on za nas dokument koji je
8 relevantan u ovom predmetu, dokument koji je u vezi sa dokazima koje je
9 izvodio tužilac saslušavajući upravo ovog svedoka. Čak se radi o
10 događajima o kojima se svedok izjašnjavao u glavnom ispitivanju i mislimo
11 da je Veće sâmo u situaciji da ceni da li ovaj dokument ima određenu
12 dokaznu vrednost, veću ili manju, posmatrano u vezi sa svim drugim
13 dokazima koji će biti izvođeni.

14 To je stav Odbrane i to je bio razlog zbog koga smo predložili
15 uvođenje ovog dokaza.

16 SUDAC MOLOTO: [simultani prijevod] Biste li Vi želeli da ponudite
17 ovaj dokument na uvrštenje preko ovog svedoka ili na neki drugi način? Ako
18 to želite učiniti, onda je sada trenutak. Izvolite.

19 G. MILOVANČEVIĆ: Pozicija Odbrane, časni Sude, je takva da je ovo
20 nesporno dokumenat koji smo dobili od Tužilaštva. Činjenica da se on ne
21 nalazi na listi dokaza Tužilaštva u ovome trenutku ne znači apsolutno
22 ništa, jer je ovo dokument koji kompromituje navode Tužilaštva. S druge
23 strane, svedok Tužilaštva suštinski potvrđuje navode ovog događaja i ja
24 predlažem da se ovaj dokument uvede kao dokaz. Hvala.

25 SUDAC MOLOTO: [simultani prijevod] Hvala Vam, gospodine
26 Milovančeviću.

27 Ovo je pitanje o kojemu bi Pretresno veće želelo da porazmisli, pa
28 bi možda bilo dobro da sada, pet minuta ranije, odemo na pauzu i da se sa
29
30

1 pauze vratimo pet minuta ranije. Dakle, u međuvremenu ćemo mi doneti
2 odluku u pogledu ovog prigovora. Povlačimo se.

3 SUDSKI SLUŽBENIK: [simultani prijevod] Ustanite, molim.

4 ... Početak pauze u 17.10h

5 ... Sjednica nastavljena u 17.40h

6 SUDSKI SLUŽBENIK: [simultani prijevod] Ustanite, molim. Izvolite
7 sest.

8 SUDAC MOLOTO: [simultani prijevod] Pretresno veće je razmotrilo
9 sudsku praksu Međunarodnog suda, u pogledu pitanja ove prirode, i došlo
10 je do sledeće odluke: dokument će biti uvršten, a njegova dokazna
11 vrednost će biti naknadno utvrđena. Puno vam hvala.

12 G. WHITING: [simultani prijevod] Hteo bih nešto reći samo o
13 nečemu što se ovoga uopšte ne tiče. Ja sam sa Odbranom razgovarao o
14 rasporedu rada i mi smatramo da bi bilo korisno ako bismo na kraju
15 današnjeg zasedanja mogli pet minuta da posvetimo narednom svedoku. To
16 bi bilo od koristi i za strane i za Pretresno veće, a mislim da se
17 gospodin Milovančević sa time slaže.

18 PREVODITELJ: Predsedavajući sudac nije uključio mikrofona.

19 G. WHITING: [simultani prijevod] Budući da smo mi svi ovde
20 pravници, mislim da smo svi sposobni da mnogo toga učinimo za svega pet
21 minuta, ali je možda ipak mudrije uzeti deset minuta.

22 SUDAC MOLOTO: [simultani prijevod] Da li se slažete sa time,
23 gospodine Milovančeviću, da je deset minuta dovoljno?

24 G. MILOVANČEVIĆ: Časni Sude, samo se postavlja pitanje kad će
25
26
27
28
29
30

1 Odbrana uspeti da završi unakrsno ispitivanje. Mi smo izgubili dosta
2 vremena u ovoj raspravi po ovom pitanju uvođenju ovog dokaza i na ovom
3 početku, pa bih ja molio da se to ima u vidu. Mislimo da će tih pet minuta
4 ili deset minuta doći na red onog trenutka kada dovršimo unakrsno
5 ispitivanje, uz Vaše dopuštenje. Ne znam da li će to biti večeras, to hoću
6 da kažem.

7 SUDAC MOLOTO: [simultani prijevod] Niste sigurni da ćemo moći da
8 porazgovaramo o onome što predlaže gospodin Whiting sada?

9 G. MILOVANČEVIĆ: Časni Sude, ako ste mislili da o tome porazgovaramo
10 odmah, nema nikakvih problema. A gospodin Whiting je govorio uslovno, na
11 kraju današnjeg saslušanja, dakle unakrsnog ispitivanja. Ja se, dakle,
12 samo osvrćem na taj deo njegove rečenice. Ne znam da li ću, dakle, danas
13 uspeti da dovedem do kraja unakrsno ispitivanje zbog ovih gubitaka vremena
14 koji su u međuvremenu nastupili. Samo o tome govorim, a inače sam saglasan
15 sa predlogom kolege da se pitanja razmotre za pet ili deset minuta, tako
16 kako on misli.

17 SUDAC MOLOTO: [simultani prijevod] U redu, dobro, bez daljnjeg
18 odlaganja Pretresno veće odlučuje da će se ta rasprava održati nakon
19 završetka unakrsnog ispitivanja, dakle pre nego što se krene na dodatno
20 ispitivanje, tako da bismo onda mogli da utvrdimo kakav će biti raspored
21 rada za period nakon što bude završeno ispitivanje ovog svedoka.

22 Možete nastaviti, gospodine Milovančeviću.

23 G. MILOVANČEVIĆ: Molio bih -

24 SUDAC MOLOTO: [simultani prijevod] Pre nego što nastavite, želeo bih
25 samo da se odredi broj dokaznog predmeta.

26

27

28

29

30

1   TAJNIK: [simultani prijevod] To će biti dokazni predmet broj 17.
2   SUDAC MOLOTO: [simultani prijevod] Hvala Vam.
3   SVJEDOK: VELJKO DŽAKULA [nastavak]
4   Unakrsno ispituje g. Milovančević: [nastavak]
5   G. MILOVANČEVIĆ: Molio bih da se na monitoru prikaže dokument
6   Odbrane 1D00-0041, i u okviru njega posebno označen na engleskom kanalu
7   dokument 1D00-0043 i 0044; to je na B/H/S kanalu.
8   P: Gospodine Džakula, da li na Vašem monitoru vidite ovu naredbu na
9   jeziku koji razumete?
10   O: Da, bila je, pročitô sam je.
11   P: Da li Vam je ova naredba poznata?
12   O: Jeste, ona mi je poznata, u periodu kad se to događalo u zapadnoj
13   Slavoniji.
14   P: Možete li nam reći na šta se... kakav je sadržaj te naredbe?
15   O: Sad sam je dobio na engleskom jeziku, pokušaću je prepričati. Pa,
16   po toj naredbi dato je naređenje da se izvrši -
17   P: Oprostite, gospodine Džakula.
18   G. MILOVANČEVIĆ: Časni Sude, ja sam zamolio, ne znam da l' je moguće
19   svedoku da se prikaže ovaj materijal na njegovom maternjem jeziku. Ova...
20   ovo je dokument broj 043, on je na engleskom a 1D00-044 je na srpsko-
21   hrvatskom, tako da bi svedok mogao da ga pročita pošto ne govori engleski.
22
23
24
25
26
27
28
29
30

1 Ako je moguće to svedoku da se prikaže?

2 SUDAC MOLOTO: [simultani prijevod] Moliću da se svedoku dâ dokument
3 na jeziku koji razume, dakle, 0044. Ja vidim da je 44 na engleskom. Je li
4 moguće da mi za *LiveNote* imamo taj dokument na engleskom? Hvala Vam.

5 PREVODITELJ: Mikrofon.

6 G. MILOVANČEVIĆ:

7 P: Oprostite. Možete li nam reći ko je izdao ovu naredbu, gospodine
8 Džakula?

9 O: Pa, tu je naredbu izdao štab odbrane općine Slavonska Požega,
10 Krizni štab, Krizni štab općine Slavonska Požega.

11 P: Da li možete da nam pročitate šta piše u tački 1 te naredbe?

12 O: "Provesti evakuaciju svih građana, njihove osobne imovine,
13 prehrambeni artikli, odjeća i obuća, posteljina, sredstva osobne higijene,
14 pribor za jelo, najnužnija sredstva rasvjete, zlatninu i novac, i stoke s
15 područja naselja Oblakovac, Vučjak, Čečevački, Jeminovac, Šnjegavić,
16 Čečavac, Koprivna..."

17 P: Malo lakše čitajte, gospodine.

18 O: "...Rasna, Pasikovci, Vučjak, Kujnik, Orljavac, Crljenci,
19 Slobošćina, Milivojevci, Podsreće, Vranić, Nježić, Požeški Markovac,
20 Klisa, Ozdakovci, Poljanska, Kantrovci, Gornji Vrhovci, Lučinci i Oljasi u
21 roku 48 sati od vremena stupanja na snagu ove naredbe."

22 P: Hvala Vam, gospodine Džakula. Molim Vas, da li nam možete
23 pročitati i tačku 2?

24 O: "Pučanstvo će se iseliti u druga naselja na području općine
25 Slavonska Požega, prema slobodnom izboru. Građani koji se nemaju gdje
26 skloniti dužni su se obratiti prihvatnim ekipama Civilne zaštite za
27 evakuaciju u rejonima prikupljanja, i to: Ivandol, Deževci, Perenci,

28

29

30

1 Toranj i Biškupci."

2 P: Hvala, gospodine Džakula. Budite ljubazni i pročitajte tačku 3
3 ove naredbe.

4 O: "Ova naredba stupa na snagu 29. listopada 1991. godine u 12.00h.
5 A vremensko trajanje njenog važenja će zavisiti od smirivanja prilika na
6 navedenom području."

7 P: Da li se u tački 4 zabranjuje dalje kretanje stanovništva istekom
8 ovog roka?

9 O: Jeste.

10 P: Možete li nam pročitati uvod ove naredbe? U njemu piše zašto se
11 naredba donosi.

12 O: Samo da mi vrate. "U posljednje vrijeme, četničko-terrorističke
13 snage i jedinice jugoslavenske armije sve više ugrožavaju svojim borbenim
14 djelovanjem civilno stanovništvo u zapadnom dijelu općine Slavonska
15 Požega, te u cilju zaštite njihovih života i omogućavanja uspješnije
16 obrane naših obrambenih snaga na tom prostoru, Krizni štab općine
17 Slavonska Požega oglašava naredbu."

18 P: Hvala, gospodine Džakula. Da li nam možete reći šta se desilo sa
19 tim stanovni... Prvo, ko je to, na koje stanovništvo se odnosi ova naredba?
20 Na koje stanovništvo, po nacionalnosti? Da li je tu uopšte bilo odredbe o
21 nacionalnosti?

22 O: To su sve srpska sela i tu je živelo srpsko stanovništvo i to je
23 stanovništvo napustilo ta sela.

24 P: Šta se desilo sa njihovim selima i gde je stanovništvo otišlo?

25 O: Veliki procenat, odnosno velika većina se povukla prema Bučju,
26 znači prema Pakracu, i otišla prema Bosni. Oni koji su ostali su većinom
27
28
29
30

1 bili stari i nepokretni; oni su pobijeni, a kuće su opljačkane i spaljene.

2 P: U vezi sa ovim ranijim događanjima na tom prostoru i na drugim
3 prostorima Hrvatske, da li Vi smatrate da je ovo stanovništvo imalo bilo
4 kakav drugi izbor osim da ode?

5 O: Pa, nije imalo izbor, moralo je otići.

6 P: Hvala, gospodine Džakula.

7 G. MILOVANČEVIĆ: Molim Sud da ovaj dokaz zavede kao dokaz Odbrane.

8 G. WHITING: [simultani prijevod] Časni Sude, ja nemam prigovor na to
9 da ova strana uđe u spis, ali znam da se radi zapravo o stranici koja je
10 deo dokumenta od 64 stranice. Ja pretpostavljam da kolega na uvrštenje
11 nudi samo ovu stranicu i, ako se o tome radi, onda nemam prigovora.

12 SUDAC MOLOTO: [simultani prijevod] Hvala Vam. Dokument koji mi sada
13 vidimo na ekranu biće uvršten u spis kao dokazni predmet i molim da mu se
14 odredi broj.

15 TAJNIK: [simultani prijevod] To će biti dokazni predmet 18.

16 SUDAC MOLOTO: [simultani prijevod] Hvala Vam.

17 G. MILOVANČEVIĆ:

18 P: Već ste govorili o tome, gospodine Džakula, da je bilo napada na
19 kasarne JNA. Da li su se ti napadi događali samo u Slavoniji ili širom
20 Hrvatske? Da li Vi to znate iz sredstava informisanja, iz svakodnevnog
21 života u to vreme?

22 O: To je bilo širom Hrvatske, gdje su god bile kasarne.

23 P: Da li Vam je nešto poznato o tome da je bilo 14 primirja koje je
24 savezna vojska zaključila sa hrvatskim rukovodstvom, u pokušaju da se dođe

25

26

27

28

29

30

1 do mirnog rešenja?

2 O: Sjećam se, i svi smo se radovali tom primirju, svakom koje je
3 došlo.

4 P: Pitaću Vas sada nešto o jednom događaju iz decembra meseca 1991.
5 godine. Da li Vam nešto znači ime porodice Zec iz Zagreba?

6 O: Jeste, znači, čuo sam za tu porodicu Zec iz Zagreba.

7 P: Možete li nam reći šta znate o njoj i njenoj sudbini?

8 O: Pa, ta porodica je bila odvedena od strane hrvatskih ekstremista
9 koji su radili u policiji i odvedeni na... prema Sljemenu - to je planina
10 iznad Zagreba - gdje je čovjek i žena ubijeni i kćerka ubijena i silovana,
11 ili ubijena samo.

12 P: Koliko je devojčica bila stara?

13 O: Pa ne znam, mislim 12 godina.

14 P: Niste nam rekli koje su nacionalnosti bili ti ljudi.

15 O: Oni su bili srpske nacionalnosti.

16 P: Da li je u to vreme u Zagrebu bilo borbenih -

17 PREVODITELJ: Mikrofon.

18 P: Pardon. Da li je u to vreme u Zagrebu bilo borbenih dejstava?

19 O: Nije bilo borbenih dejstava.

20 P: Da li je počinio... da li je utvrđeno ko su počinio... tog
21 zločina?

22 O: Bilo je utvrđeno i vođena je istraga protiv njih.

23 P: Da li znate da oni nisu osuđeni i da su bili u obezbeđenju
24 gospodina Tuđmana?

25 O: Jeste, tačno.

26 P: Sada ćemo preći, gospodine Džakula, na jedan deo koji se tiče
27 dolaska međunarodnih snaga. Vi ste, kao svedok, rekli pred Sudom da je 2.
28 januara 1992. godine potpisan Vanceov plan. Da li sam tačno citirao Vaš
29
30

1 iskaz?

2 O: Jeste, tačno.

3 P: Da li sam u pravu kada kažem da je 2. januara u Sarajevu potpisan
4 sporazum o prekidu neprijateljstava između savezne vojske JNA i
5 predstavnika Hrvatske vojske, u funkciji realizacije Vanceovog plana? Da
6 li sam Vas time podsetio na neke detalje?

7 O: Jeste, tako je.

8 P: Rekli ste da su trupe Ujedinjenih nacija došle, kako ste rekli, u
9 martu 1992. godine. Na osnovu čega tvrdite da su došle baš u martu?

10 O: To ja iz sjećanja, ne mogu sad tačno znat' vreme kad su došli.
11 Znam da je to trajalo - priprema, pa njihov dolazak.

12 P: Da li sam u pravu kada kažem da je Vanceov plan predviđao da će
13 se trupe UN-a rasporediti na onim srpskim područjima u Hrvatskoj na kojima
14 je srpsko stanovništvo većinsko ili značajna manjina, a na kojima su
15 međuetničke razlike i suprotnosti dovele do sukoba? Da li takva odredba
16 postoji u Vanceovom planu i da li Vam je ona poznata?

17 O: Mislim da je tako.

18 P: Kažete da su trupe UN-a stigle, dakle, u prvoj polovini, kako Vi...
19 koliko se Vi sećate, u prvoj polovini 1992. godine. Da li ste čuli za
20 izveštaj bivšeg 5. korpusa JNA, koji kaže da je zonu zapadne Slavonije
21 predao trupama UN-a u junu mesecu 1992.?

22 O: Jeste.

23 P: Da li ste čuli za operaciju na Miljevačkom platou? Možete li nam
24 reći da li je to bilo 21. juna 1992.?

25

26

27

28

29

30

1 O: Čuo sam za operaciju na Miljevačkom platou, al' ne znam sad, ne
2 mogu se sjetiti tačno datum koji je to bio, a znam da je bila ta
3 operacija.

4 P: Da li se Miljevački plato nalazio u zoni pod zaštitom UN-a?

5 O: Jeste.

6 P: Da li su oružane snage Hrvatske napale zonu pod zaštitom UN-a i
7 pobile veći broj pripadnika srpske Teritorijalne odbrane?

8 O: Jeste.

9 P: Da li ste čuli da je Savet bezbednosti osudio tu akciju i naredio
10 vraćanje Hrvatske... povlačenje Hrvatske sa okupiranog područja, tom
11 prilikom?

12 O: Jesam.

13 P: Da li ste čuli za podatak da su hrvatske vojne snage tom prilikom
14 pobile oko 40-ak teritorijalaca i bacile ih u jamu na tom području?

15 O: Jesam, dugo se tražilo njihovo, ovaj, vraćanje.

16 P: Da li možda imate podatak o tome u kakvom su stanju vraćena tela
17 nastradalih? Ako nemate, samo kratko odgovorite.

18 O: Ne.

19 P: Da li ste čuli za operaciju koja se naziva "Maslenička
20 operacija", januar 1993. godine?

21 O: Jesam.

22 P: Da li se područje Maslenice nalazilo pod zaštitom UN-a?

23 O: Jeste.

24

25

26

27

28

29

30

1 P: Da li je 21. januara 1993. godine Hrvatska vojska sa policijom,
2 specijalnim snagama, napala to područje?

3 O: Jeste.

4 P: Da li nam možete reći šta se desilo sa srpskim selima u tom
5 području?

6 O: To se ne sjećam. Oko Maslenice, to se ne sjećam.

7 P: Da li se načelno sećate da li je bilo nekih žrtava ili ne?

8 O: /nerazgovijetno/ ...jesam da sam, događalo oko Maslenice borbe i da
9 je bilo žrtava, al' sad ne znam tačno koja su naselja.

10 P: Da li je srpsko stanovništvo stradalo u tim - ako se toga sećate
11 kao generalne činjenice - u tim... u toj operaciji?

12 O: Čuo sam, kažem, da je bilo borbe i da je bilo ubijenih i da su
13 bile, ovaj, devastiranih kuća.

14 P: Da li ste čuli da je Savet bezbednosti, povodom ove akcije
15 hrvatskih oružanih snaga na zonu pod zaštitom UN-a, doneo rezoluciju kojom
16 je osudio Hrvatsku i tražio njeno povlačenje?

17 O: Jeste.

18 P: Pričali smo sada o "Masleničkoj operaciji"; to je, dakle, januar
19 1993. godine i nadalje, borbe su duže trajale. Da li je tako, gospodine
20 Džakula?

21 O: Jeste.

22 P: Vi ste ovde, kao svedok, već govorili o Daruvarskom sporazumu.
23 Kada je taj Daruvarski sporazum zaključen?

24 O: Potpisan je 18. februara 1993. godine.

25 P: Objasnili ste nam da ste taj sporazum potpisali sa ciljem da se
26
27
28
29
30

1 rešavaju svakodnevni problemi ljudi. Da li je to tako, gospodine Džakula?

2 O: Jeste.

3 P: Da li je tačno da su u pregovorima sa hrvatskom... sa hrvatskom
4 stranom, pored Vas, učestvovali i predstavnici UNHCR-a i UNPRFOR-a?

5 O: Jeste.

6 P: Možete li nam u jednoj rečenici reći ukratko šta je sadržina tog
7 Daruvarskog sporazuma?

8 O: Pa, on je, prije svega, bio izraz dobre volje da se stvara jedna
9 atmosfera tolerancije i da se otpočnu rješavati aktivnosti komunalne
10 naravi, puštanje struje, vode - jer tu je sve prekinuto - da se dogovore
11 mjesta sastajanja porodica, prijatelja, rodbine koji su bili razdvojeni u
12 toku rata.

13 P: Hvala, gospodine Džakula. U vreme kada je zaključivan taj
14 Daruvarski sporazum, da li ste Vi imali neku funkciju u Vladi Republike
15 Srpske Krajine?

16 O: Bio sam potpredsjednik Vlade Republike Srpske Krajine.

17 P: Rekli ste nam da ste, radi postizanja dogovora, na taj sastanak
18 otišli tajno, ne obaveštavajući Vladu i Skupštinu. Da li je to tačno?

19 O: Tačno je.

20 P: Da li je u... da li je u Daruvarskom sporazumu stajala neka odredba
21 o tome na koji način će se obelodaniti taj sporazum, kako će strane
22 postupati?

23 O: Bio je dogovor da se ne objavljuje preko medija potpisani
24 sporazum dok on ne bude verifikovan na Skupštini srpske oblasti zapadne
25 Slavonije. A kad to prođe, da će ga onda objelodaniti i jedna i druga
26 strana.

27

28

29

30

1 P: Da li ste se Vi držali tog dogovora, te odredbe Daruvarskog
2 sporazuma?

3 O: Jeste, mi smo se držali te... tog dogovora.

4 P: Šta je uradila hrvatska strana?

5 O: Pa, hrvatska strana je isti dan objavila da je taj sporazum
6 potpisan i krivo ga interpretirala. Rekla je da smo mi potpisali sporazum
7 kojim ponovo prihvaćamo ustavnopravni poredak Republike Hrvatske.

8 P: Da li ste Vi u tom sporazumu zaista prihvatili taj ustavnopravni
9 poredak Hrvatske? To što je hrvatska strana saopštila?

10 O: Ne, takve tačke u sporazumu nije uopšte bilo.

11 P: Da li je takvom akcijom, faktički, sporazum miniran i Vi izloženi
12 osudi, opštoj osudi?

13 O: Jeste.

14 P: Vi ste rekli da ste posle toga pretrpeli neke posledice, u smislu
15 smenjivanja; da li je to tačno?

16 O: Jesam.

17 P: Da li ste i nakon tog smenjivanja i nakon ovakvog postupka
18 hrvatskih vlasti Vi nastavili sa ulaganjem napora da se, eventualno, sa
19 hrvatskom stranom postigne sporazum?

20 O: Jesam.

21 P: U kom to periodu vremena, posle Daruvarskog sporazuma?

22 O: Pa, to je bilo kada sam, ovaj, postao predsjednik opštine Pakrac,
23 krajem maja 1993. godine. Ja sam nastojao da se i dalje održavaju tačke
24 *checkpoint*-a, da se ljudi sastaju, da se održava komunikacija, jer sam
25 smatrao da je to veoma važno zbog normalizacije odnosa -

26

27

28

29

30

1 P: O tome ste govorili, hvala, gospodine Džakula.
2 Da li ste o tim kontaktima obavještavali Vladu Republike Srpske
3 Krajine i bilo koji drugi organ?
4 O: Nije bilo potrebe obavještavanja, jer to nisu bili kontakti sa
5 tada hrvatskom stranom direktno, to se razgovaralo sa predstavnicima UN-a,
6 koji su tamo bili u smislu zaštite i stvaranja podloge za povratak
7 izbjeglica, otvaranje dijaloga, komunikacije i ostaloga.
8 P: Da li ste, mimo kontakta sa predstavnicima UN-a, imali kontakte i
9 sa hrvatskim vlastima, u tom povodu i sa tom namerom?
10 O: Ne, nisam imao.
11 P: Rekli ste da ste bili uhapšeni i da ste bili u zatvoru dosta dana
12 - 73 dana, čini mi se. Da li je to tačno, gospodine Džakula?
13 O: U prvom slučaju, 73 dana.
14 P: Rekli ste da Vas je uhapsila milicija Republike Srpske Krajine?
15 O: Jeste, jeste, tačno je.
16 P: Rekli ste da je istragu vodio istražni sudac suda pred kojim je
17 istraga vođena. Da li je to tačno?
18 O: Tačno tako.
19 P: Vama je predložen jedan dokument o produženju pritvora, koji je
20 bio pred Vama na monitorima, mislim prekjuče. Da li je to tačno?
21 O: Jeste.
22 P: To je dokument koji ste sigurno dobro zapamtili, gospodine
23
24
25
26
27
28
29
30

1 Džakula. Da li se sećate da se radi o produženju pritvora po predlogu
2 istražnog sudije?

3 O: Jeste.

4 P: Hvala, gospodine Džakula.

5 Da se podsetimo jednog događaja u septembru mesecu 1993. Dakle, sve
6 ovo što smo sad pričali u vezi sa Daruvarskim sporazumom i događajima
7 posle toga, kao i "Masleničkom operacijom", dešavalo se od početka 1993.,
8 pa sad smo došli do septembra. U septembru 1993. godine dolazi do jednog
9 događaja koji ima... nosi naziv "Medački džep". Da li nešto znate o tome,
10 gospodine Džakula?

11 O: Da. Znam, to je - Medački džep - prostor oko Medaka u Lici, ispod
12 Velebita, gdje je došlo do vojne akcije Hrvatske vojske i policije, pri
13 čemu je pobijen veći broj civila i popaljen značajan broj srpskih sela
14 koji su bili pod kontrolom UN-a i bio je to teritorij tada koji se zvao
15 Republika Srpska Krajina.

16 P: Da li tačno navodim imena sela kada kažem: Čitluk, Počitelj i
17 Divoselo su totalno uništeni tom prilikom?

18 O: Jeste.

19 P: Da li ste... da li ste čuli za izjavu generala UNPROFOR-a Jeana
20 Cota, koji je u septembru obišao to područje na kojem je bila "Medačka
21 operacija" i koji je rekao: "Obišao sam navedeno područje, nisam našao
22 tragove života ljudi ni životinja. Razaranje je sistematsko, namerno i
23 potpuno." Da li Vam je poznata takva izjava? General Jean Cot je postao
24
25
26
27
28
29
30

- 1 poznat po njoj, da li ste Vi čuli za nju?
- 2 O: Čuo sam.
- 3 P: Da li Vam je poznato da je 29.03.1994. godine potpisan Zagrebački
4 sporazum? Ako mogu da Vam pomognem - oprostite što Vas prekidam - dakle,
5 sporazum o prekidu neprijateljstava između... potpisan sa srpske i hrvatske
6 strane.
- 7 O: Jeste.
- 8 P: Da li je međunarodna zajednica pomogla u potpisivanju,
9 zaključivanju tog sporazuma, imate li neko saznanje o tome?
- 10 O: Pa, znam da je posredovala.
- 11 P: Da li Vam je poznata odredba tog sporazuma da se njim prekidaju
12 neprijateljstva i da se vojne snage razdvajaju tako što se artiljerija u
13 odnosu na liniju sukoba pomera unazad 20 kilometara, tenkovi 10, a
14 streljačko naoružanje na kilometar?
- 15 O: Čuo sam, al' ne znam te detalje odredbe sada.
- 16 P: Da li imate saznanje o tome da li je srpska strana ispoštovala
17 taj sporazum?
- 18 O: Nemam.
- 19 P: Govorili ste o operaciji "Bljesak" koja se dogodila 1. maja 1995.
20 godine. Možete li nam opet reći, o kakvoj se to operaciji radilo?
- 21 O: Radilo se o policijskoj, vojnoj, redarstvenoj operaciji koja je
22 uslijedila nakon zatvaranja autoceste Beograd-Zagreb, koji je tad prolazio
23 kroz zapadnu Slavoniju, gdje je u jutarnjim satima 1. maja došlo do
24 granatiranja i u dva ili više pravaca proboja hrvatskih snaga. Mi smo u
25 Pakracu gore bili odsječeni, u okruženju, samo smo čuli da se donji dio
26 zapadne Slavonije, od Okučana i okolnih sela, evakuisao i da su bile
27
28
29
30

1 velike borbe gdje je značajan broj ljudi poginuo na putu prema Gradiškoj
2 Bosanskoj.

3 P: Gospodine Džakula, oprostite što Vas prekidam. Koji su to ljudi
4 poginuli na putu prema Bosanskoj Gradiški? Vojnici ili civili?

5 O: Ginuli su i vojnici i civili, jer su se civili povlačili svojim
6 kolima, ko je šta imao i bježao je s područja Okučana i zapadne Slavonije
7 prema Bosanskoj Gradiškoj. I pri tom je tučena kolona civila, iz
8 artiljerije i drugih sredstava.

9 P: Da li se može reći da je tom prilikom došlo do masovnog stradanja
10 civila u toj koloni?

11 O: Slušao sam od ljudi koji su preživjeli, rekli su da je to bio
12 velik broj ljudi koji je poginuo.

13 P: Da li nam možete reći neki interesantan detalj? Ljudi su Vam
14 svedočili, dakle svedočili su Vam očevici?

15 O: Jeste. Pa, pričali su da su ubijani iz Prašnika /fon./, da ih je
16 tukla avijacija i pričalo se da posle te pogibije da je pran autoput, ta
17 cesta, da se otklone tragovi ubijanja i krvi.

18 P: Vi ste govorili da ste tom prilikom, uz posredovanje predstavnika
19 UN-a, pokušavali da dođete do prekida vatre. Da li je to tačno, gospodine
20 Džakula?

21 O: Jeste, to su moje kolege saradnici uspjeli napraviti kontakt sa
22 UN-om i tražili smo prekid vatre i pregovore.

23 P: Koliko dugo ste vodili te pregovore pre nego što ste uhapšeni od
24 strane hrvatskih vlasti?

25

26

27

28

29

30

1 O: To je bilo dva i po dana, gotovo tri. Dva dana.
2 Izvol'te.
3 P: Samo da sačekamo prevodioca. Ako je, dakle, operacija počela 1.
4 maja, Vi govorite, pretpostavljam, o 3. maju, je li tako?
5 O: Prvi maj je trajalo cijeli dan granatiranje i tek se u kasnim
6 satima uspio napraviti kontakt. Pregovori su trajali drugog i trećeg, a
7 četvrtog, kad je trebalo doći do zaključnih pregovora, odlagani su
8 pregovori i počelo je zadnje granatiranje u popodnevnim satima, negdje oko
9 2.00-3.00 sata i onda je oko 4.00 sata došlo do predaje.
10 P: Da Vas vratim na ovo stradanje ovih kolona. Ljudi su vam pričali,
11 dakle, da su lju... stradali od avijacije. Da li su pominjali streljačku
12 vatru, blisku streljačku vatru?
13 O: Jesu, pominjali su da su iz šume Prašnik, koja se nalazila odmah
14 uz tu cestu koja spaja Okučane sa Bosanskom Gradiškom, da su... tukla
15 mitraljeska vatra po koloni civila.
16 P: Da li Vam znači nešto ime potpukovnika Harambašića?
17 O: Da, on je bio komandant brigade jedne u Pakracu gore, i on je bio
18 u timu pregovora s nama, sa UN-om i sa hrvatskom stranom tada.
19 P: Možete li nam reći kakav ste dogovor... da li ste za njegovu
20 jedinicu postigli dogovor, gospodine Džakula?
21 O: To je bio naš zajednički dogovor, i dogovoreno je da se preda
22 oružje UNPROFOR-u, što je učinjeno. A onda je kasnije traženo da se svi
23
24
25
26
27
28
29
30

1 predamo, koji smo bili na tom prostoru, i civili i razoružana vojska.

2 P: Kada kažete dogovor, to je bio, dakle, dogo... da li je to bio
3 dogovor između UNPROFOR-a i srpske strane ili su u njemu učestvovali i
4 Hrvati, hrvatski predstavnici?

5 O: Bili su sve tri strane - i hrvatska strana, UNPROFOR i mi sa
6 srpske strane.

7 P: Dakle, tom prilikom je... da li tačno kažem da je tom prilikom
8 dogovoreno da Srbi predaju oružje pripadnicima UN-a i da im bude
9 dozvoljeno da odu?

10 O: Jeste, to je bio dogovor, da se preda naoružanje i da onaj ko
11 bude htio da će bit' sproveden da napusti to područje.

12 P: Možete li nam reći o kolikom broju vojnika se radilo i o kom
13 broju civila?

14 O: Pa, tu je bilo negdje oko 1.500 muških glava, vojno sposobnih, i
15 bilo je negdje oko ukupno 4.000 civila.

16 P: Da li ste malopre rekli da, nakon što su Srbi predali oružje,
17 ispoštovali dogovor, Hrvati su ih uprkos dogovoru zarobili i odveli ih u
18 zarobljeništvo?

19 O: Prije nego što su ih uhapsili, počelo je granatiranje, što nije
20 bilo očekivano i mi smo tražili prekid vatre. S nama su bili predstavnici
21 UNPROFOR-a i evropskih posmatrača. S druge strane je bilo rečeno da će
22 bit' prekid vatre samo pod uslovom da bude безусловna predaja. Tražili su
23 od nas da mi izvršimo безусловnu predaju, a ja sam tražio da se izjasne
24 ljudi koji su tamo prisutni, da u ime njih ne donosim ni ja ni bilo ko
25 drugi tu odluku. I, ljudi su odglasali /sic/ da se žele predati, samo da
26 prestane granatiranje, jer su se bojali za... da će bit' pobijeni. I tad je

27

28

29

30

1 došlo do predaje.

2 P: Gospodine Džakula, rekli ste bilo je granatiranje. A gde su se ti
3 ljudi - bilo civili, bilo srpski vojnici - nalazili i ko ih je granatirao?

4 O: Pa, Srbi su se već povlačili iz tih rubnih sela u kojima je bilo,
5 ovaj sukoba i bili su grupisani u selima Brusnik, Kraguj, Gavranica,
6 Čaglić, Šeovica, Japaga, i po tom... tim mjestima su i vršena granatiranja,
7 tako da je cijelo područje bilo pokriveno artiljerijskom paljbom.

8 P: Da li je pre toga bilo razloga sa srpske strane za otvaranje
9 takve paljbe; rekli ste da su Srbi predali oružje?

10 O: Srbi su predali oružje i nisu ničim provocirali takav sukob.

11 PREVODITELJ: Sutkinja Nosworthy nema uključen mikrofona.

12 SUTKINJA NOSWORTHY: [simultani prijevod] Gospodine Milovančeviću,
13 svjedok Vama zapravo nije odgovorio na pitanje tko je zapravo granatirao.

14 G. MILOVANČEVIĆ: Hvala, časni Sude.

15 P: Čuli ste pitanje, gospodine svjedoče, molim Vas odgovorite.

16 O: Jeste, to granatiranje vršila je Hrvatska vojska.

17 P: Da li znate podatak koliko ljudi je, dakle, tom prilikom
18 uhapšeno, zarobljeno?

19 O: Po prvim podacima koje smo mi dobili, bilo je uhapšeno preko
20 1.500 ljudi, od starosti 18 do 80 godina.

21

22

23

24

25

26

27

28

29

30

1 P: Da li raspolazete podatkom koliko... koliki broj srpskih civila je
2 napustio to područje zapadne Slavonije koje je obuhvaćeno operacijom
3 "Bljesak"?

4 O: Pa, negdje oko 20.000, tako smo mi procjenjivali.

5 P: UN su navodile podatak da je neposredno nakon toga u tom području
6 ostalo svega oko 800 civila. Da li je to tačno?

7 O: Po našem popisu koji smo mi napravili, neposredno poslije
8 "Bljeska", da bi znali brojno stanje i imena lica, ljudi koji se nalaze,
9 jer smo se plašili da će neko biti ubijen ili nestati, bilo je 1.250.

10 P: Dakle, od oko 22.000 ljudi ostalo ih je 1.250, jesam Vas dobro
11 razumeo?

12 O: Jeste, tako.

13 P: S obzirom da ste vršili popis, da li ste imali uvid u stanje na
14 terenu - šta je bilo sa srpskim kućama, imovinom, šta je bilo sa žrtvama,
15 znate li nešto o žrtvama?

16 O: Pa, bilo je žrtava na prostoru Pakraca, njih smo imali nekako na
17 pregledu. Ali onaj drugi dio što je bio na Okučanima, to je bilo van našeg
18 dometa, tamo se nije moglo dosta dana otići, tako da smo o tome slušali
19 razne priče, ali nismo nikada dobili tačan podatak kol'ko je ubijeno,
20 kol'ko je nestalo. Još uvijek to traje, prijave još uvijek traju o
21 nestalima. A kuće su na prostoru Okučana bile opljačkane, jedan manji broj
22 je bio zapaljen.

23 P: Vi ste pomenuli da ste čuli da su... da je Hrvatska vojska nakon te
24 operacije prala krv sa puteva da bi sakrila tragove zločina, jesam li Vas
25 dobro razumeo?

26

27

28

29

30

1 O: Da, ta se priča stalno prenosila poslije rata u zapadnoj
2 Slavoniji.

3 P: Da li znate neki podatak o broju žrtava? Evo, sad je prošlo od
4 tada punih 10 godina, i više, 11 skoro.

5 O: Pa, ne znam tačan podatak. Prvi podatak koji smo čuli u javnosti,
6 u medijima, odma' neposredno poslije "Bljeska", je ministar Šušak rekao
7 oko 400 pobijenih. Poslije taj podatak nikad nije ni potvrđen ni
8 demantovan. Negdje se sad barata da je negdje oko 100 ili nešto preko
9 toga, ali tu nema zvaničnog podatka, jer broj nestalih koji se potražuje
10 iz dana u dan raste, a nisam ja u posljednjih par godina vodio o tome
11 evidenciju, to rade druge organizacije.

12 P: Završio se taj napad na zonu pod zaštitom UN-a u zapadnoj
13 Slavoniji, to je bilo 1. maja, pa nadalje. Da li znate šta se desilo 4.
14 avgusta 1995.?

15 O: Četvrtog avgusta 1995. bila je vojno-redarstvena akcija "Oluja",
16 koja je takođe trajala 4 dana.

17 P: Koje područje je tada napadnuto i da li je to bilo područje pod
18 zaštitom UN-a?

19 O: To je bilo područje pod zaštitom UN-a, to je bilo područje bivše
20 SAO Krajine, odnosno Republike Srpske Krajine kasnije, od zaleđa Zadra pa
21 gore sve do blizu zapadne Slavonije.

22 P: Ko je to napao to područje i kolikim snagama, ukoliko znate?

23 O: To je bila vojno-redarstvena akcija Hrvatske vojske i policije.
24 Znam da su bile velike snage, ali ne znam broj koji je u tom učestvovao,
25 ne sjećam se sada.

26

27

28

29

30

1 P: Da li je to područje u tom trenutku bilo pod zaštitom UN-a, i da
2 li su se u njemu nalazili "plavi šlemovi", vojnici UN-a?

3 O: Jeste.

4 P: Da li je u napadu korišćena artiljerija, avijacija, tenkovi i
5 najmodernije oružje?

6 O: Ono što sam čuo iz medija, da.

7 P: Šta se desilo sa stanovništvom tog južnog dela Republike Srpske
8 Krajine, te zone jug - "Sektora jug", kako kažu?

9 O: Pa, veliki dio tog stanovništva je izbjegao; onaj dio koji je
10 ostao bio je maltretiran, ubijan, a imovina paljena i pljačkana.

11 P: U optužnici koja postoji pred ovim Tribunalom protiv generala
12 Markača, Čermaka i Gotovine zbog te operacije "Oluja" govori se o 22.000
13 srušenih kuća u Sektoru jug samo do oktobra meseca, ukoliko pravilno
14 citiram optužnicu. Ali o tome govore i drugi podaci. Da li Vi znate za taj
15 podatak?

16 O: Da, i za nje... i ja sam čuo za taj podatak.

17 P: Da li znate koliki je broj srpskih civila napustio, morao da
18 napusti to područje?

19 O: Pa, tada su govorili o oko 200.000 ljudi.

20 P: Da li ste Vi ikada utvrđivali i da li se zna podatak koliko je
21 Srba ostalo i kakva je njihova bila sudbina? Rekli s... deo ste rekli.

22 O: Pa, ovaj dio nije bilo moguće, pošto je to jako velik prostor.
23 Nije ga se tad moglo obići, jer je bio i blokiran od strane hrvatskih
24 policijskih snaga koje su tamo provodile taj... bile su prisutne. Tako da
25 nismo nikad ustvrdili kol'ko je ljudi ostalo i kol'ko je ljudi izginulo
26 jer, kažem, još uvijek ih... tamo se potražuju nestali, jer broj nestalih
27 stalno raste povratkom izbjeglica koje onda potražuju svoje nestale, jer

28

29

30

- 1 to moraju potraživati u Republici Hrvatskoj.
- 2 P: Da li raspolazete bilo kakvim podatkom o broju poginulih i
3 nestalih ljudi?
- 4 O: Ukupno, nestalih Srba koji se sada kao podatak vodi je oko 1.500,
5 a broj... to je broj nestalih, a broj poginulih, da se tačan broj zna - ne
6 zna.
- 7 P: Dakle, Vi govorite... govorite o broju poginulih i nestalih u
8 operaciji "Oluja", 4. avgust 1995., da li je tačno?
- 9 O: O broju nestalih govorim za cijeli prostor Hrvatske, a broj
10 poginulih, ne znam tačno kol'ko je u "Oluji" poginulo. Govori se o brojci
11 200, neki govore 400, nemam tačan podatak, popis, pa neću... ne mogu da... ne
12 bih da licitiram, uvažavajući sve žrtve koje su tamo bile.
- 13 P: Da li ste čuli za Veritas, gospodine Džakula?
- 14 O: Jeste, čuo sam za tu organizaciju.
- 15 P: Možete li nam kratko reći čime se ona bavila, ili čime se sada
16 bavi?
- 17 O: Pa, organizacija se isključivo bavi nestalim i ubijenim sa
18 prostora Republike Srpske Krajine, u ratu koji je bio u Hrvatskoj.
- 19 P: Da li ste čuli za podatke Veritasa da se u operaciji "Oluja"
20 govori o 1.791 poginulom i nestalom srpskom licu, Srbinu - dakle, srpskom
21 civilu, tačnije, lica srpske nacionalnosti - od toga 996 civila, među
22 njima 449 žena i 11 dece?
- 23 O: Čuo sam za poda... te podatke, al' ne... nisam pamtio sve te brojke
24 dok mi ih Vi niste pročitali. Ali, kažem, taj broj nestalih nije još
25 uvijek konačan, on se mijenja, broj ubijenih i nestalih, jer kad se ne zna
26 lice da li je još ubijen... dok se ne nađe ne zna se da li je ubijen ili
27 nije, pa se vodio kao nestali. On... još uvijek se mijenja.
- 28 G. MILOVANČEVIĆ: Časni Sude, u transkriptu je stoji 791, a radi se o
29
30

1   cifri od 1.791; molim da se to ispravi.

2   PREVODITELJ: Prevodioci mole da brojke sporije izgovarate.

3   SUDAC NOSWORTHY: [simultani prijevod] Osamnaesti red?

4   G. MILOVANČEVIĆ: Kraj 17., 18. red; da, jeste.

5   SUDAC MOLOTO: [simultani prijevod] Tu piše: "Da li ste Vi čuli za

6 činjenicu koju je izneo Veritas, da je 791 Srbin ubijen ili nestao u

7 operaciji 'Oluja'," a trebalo bi da stoji 1.791. Dakle, to treba da se

8 ispravi, ili šta?

9   G. MILOVANČEVIĆ: Časni Sude, ja sam svedoku predočio podatak od

10 1.791 stradalog lica, 1.791, a nije uneto tako, nego je uneto nešto drugo,

11 izostavljena je ta hiljada na početku.

12   SUDAC MOLOTO: [simultani prijevod] U redu, jasno mi je. Znači,

13 pogrešno je 791, treba da stoji 1.791. U redu, moliću da ispravka bude

14 unesena u zapisnik.

15   G. MILOVANČEVIĆ:

16   P: Govorili smo, gospodine Džakula, o 22.000 srušenih kuća. Da li se

17 radilo o srušenim samo kućama ili o kompletnim, i privrednim zgradama, i

18 uništavanju svih uslova za život? Može li se tako reći?

19   O: Pa, uništena su cijela gospodarstva, i kuće za stanovanje i

20 gospodarske zgrade.

21   P: Vi ste govorili o velikom broju nestalih lica. Od kraja rata je

22 prošlo 10 godina, ta su lica još uvek nestala?

23

24

25

26

27

28

29

30

- 1 O: Da, još uvijek se vode kao nestala.
- 2 P: Hvala, gospodine Džakula.
- 3 Da li su trupe UN-a, koje su došle na ovo područje polovinom 1992.
- 4 godine, u zonu pod zaštitom UN-a, da zaštite kompletno stanovništvo, pa
- 5 prema tome i srpsko stanovništvo, ispunile svoju funkciju ili ne?
- 6 O: Pa, mogu reći da očekivanja nisu, ovaj, ispoštovana i da ta
- 7 zaštita nije bila učinjena, došlo je do vojnih akcija gdje je došlo do
- 8 egzodusa i do većeg broja poginulih ljudi.
- 9 P: Govorili ste nešto o zločinima, gospodine Džakula. Pominjali ste
- 10 ih iz 1991., pa 1992., 1993., 1994. Dakle, za sve periode napred, od 1991.
- 11 pa nadalje. Da li ste Vi ikada bili svedok, očevidac, bilo kog zločina ili
- 12 makar imali direktan razgovor sa oštećenima iz takvih situacija?
- 13 O: Pa, nisam bio očevidac nijednog ubojstva, ali sam slušao od ljudi
- 14 kome je neko ubijen.
- 15 P: Odgovarajući na pitanje Tužilaštva, rekli ste u više navrata da
- 16 ste slušali preko sredstava informisanja i preko hrvatskih sredstava
- 17 informisanja izveštaje o pomenut... o tim zločinima o kojima ste se
- 18 izjašnjavali. Da li je to tačno?
- 19 O: Jeste, tako sam rekao.
- 20 P: Pominjali ste pogotovo 1991., Škabrnju, Brušku, Kostajnicu i
- 21 druga mesta. Da li je to tačno, gospodine Džakula?
- 22 O: Jeste, pominjao sam ta mesta.
- 23 P: Da li je to period vremena kada dolazi do intenzivnih napada
- 24 hrvatskih, novih hrvatskih snaga, napada na kasarne, na vojsku, na
- 25 stanovništvo? To je 1991. godine, govorili smo o tome danas?
- 26 O: Jeste.
- 27 P: Da li nam možete ponoviti na koji način su -
- 28 G. WHITING: [simultani prijevod] Časni Sude, izvinjavam se, želeo
- 29
- 30

1   bih da uložim prigovor na poslednje pitanje. Po mom mišljenju, to je
2   pitanje koje je sastavljeno od više različitih pitanja.

3   SUDAC MOLOTO: [simultani prijevod] Da.

4   Gospodine Milovančeviću, reklo bi se da ste Vi zapravo postavili
5   više pitanja odjednom. Trebalo bi to pitanje da razložite, jer nije jasno
6   na kraju kada svedok kaže "da" na šta se to odnosi.

7   G. MILOVANČEVIĆ: Razumeo sam, časni Sude. Gospodine Džakula, mi smo...
8   govorili ste danas o opkoljavanju, o napadima, o zauzimanju kasarni širom
9   Hrvatske, da li je to tačno?

10   O: Govorio sam danas.

11   P: Da li je tačno da su kasarne saveznih oružanih snaga bile ne samo
12   napadane oružjem, ne samo opkoljavane, ne samo zauzimate, nego i izložene
13   maksimalnoj neprijateljskoj propagandi od strane hrvatskih sredstava
14   informisanja?

15   O: Bila je i propaganda.

16   P: Da li su savezne oružane snage nazivane srbo-komunistička, srbo-
17   četnička okupatorska armija?

18   O: Jeste.

19   P: Da li su snage JNA i za jedan korak izašle van teritorije svoje
20   države, Jugoslavije?

21   O: Nisu.

22   P: Pomenuli ste da su vojnici JNA i teritorijalci ubijani, pomenuli
23   ste slučaj na Koranskom mostu - bezočno ubijani, bez ikakve milosti?

24   O: Jeste.

25   P: Da li ste na pitanje tužioca odgovorili da ste slušali iz
26
27
28
29
30

1 hrvatskih sredstava informisanja kako javljaju da jugo-komunistička ili
2 jugo-četnička ili srpsko-četnička vojska sa Srbima napada srpska sel...
3 hrvatska sela i zauzima ih?

4 O: Jeste.

5 P: Da li Vi, lično ili na osnovu izveštaja iz štampe, imate bilo
6 kakav podatak o tome da su u svim tim selima postojale postaje hrvatskih
7 oružanih snaga, satnije ili drugačije veličine?

8 O: Nemam tih ja informacija direktno, čuo sam iz štampe.

9 P: Ja sam Vas pitao da li ste, dakle, iz štampe čuli da su oni tamo
10 imali svoje snage?

11 O: Čulo se o tome, da.

12 P: Da li su u štampi objavljivani podaci da je, dakle, dolazilo do
13 oružanih sukoba regularnih saveznih oružanih snaga -

14 SUDAC MOLOTO: [simultani prijevod] Samo trenutak, samo trenutak,
15 molim Vas. Ja, gospodine Milovančeviću, čujem da prevodioci pokušavaju
16 očajnički da drže korak sa Vama. Molim Vas vodite računa o tome kako bi
17 prevodilac stigao sve da prevede što Vi kažete i što svedok kaže.

18 G. MILOVANČEVIĆ: Časni Sude, ja imam jednu molbu - ukoliko žurim, da
19 me prevodioci slobodno opomenu, biće mi lakše, ja neki put izgubim stvarno
20 predstavu o brzini ispitivanja, žalim zbog toga. Ne želim da im pravim
21 problem.

22 G. WHITING: [simultani prijevod] Časni Sude, mogu li samo da nešto
23 predložim, imam iskustva sa prevodiocima? Ne samo da je potrebno da se
24 uspori, već i kada se ispituje svedok, a svedok i ispitivač govore istim
25 jezikom, da se u tom slučaju napravi uvek pauza između pitanja i odgovora.
26 Znači, kada svedok čuje pitanje, treba da sačeka trenutak pre nego što

27

28

29

30

1 počne sa odgovorom. I isto važi i za advokata, kada svedok završi odgovor,
2 advokat treba da sačeka par trenutaka pre nego što pređe na naredno
3 pitanje. Zapravo su te pauze važne prevodiocima kako bi oni stigli da sve
4 prevedu.

5 SUDAC MOLOTO: [simultani prijevod] Hvala, gospodine Whiting.

6 A Vi, gospodine Milovančeviću, ja mislim da ne bi trebalo sebi da
7 dopustimo da se izgubimo, da ne pratimo šta se tačno dešava ovde na
8 suđenju, pa ću Vas zamoliti da Vi morate stalno da imate na umu činjenicu
9 da se ne radi o razgovoru, o komunikaciji koja se vodi između Vas i
10 svedoka, već o nečemu što mora biti i prevedeno i uvedeno u zapisnik, a da
11 bi se to učinilo, to se mora prethodno prevesti. Znači, ne zaboraviti ni
12 prevodioce ni zapisničare. Znači, čim sebe čujete da ste ubrzali, odmah,
13 odmah usporite, ne čekajte da Vas se upozori. Nastavite, molim Vas.

14 G. MILOVANČEVIĆ: Razumeo sam, časni Sude.

15 SUDAC MOLOTO: [simultani prijevod] Hvala Vam.

16 G. MILOVANČEVIĆ:

17 P: Govorili ste da ste iz hrvatskih sredstava informisanja čuli o
18 napadima na hrvatska sela koja su vršile savezne snage JNA zajedno sa
19 Teritorijalnom odbranom i da su tada pobijeni hrvatski civili. Da li je to
20 tačno, gospodine Džakula?

21 O: Jeste, tako sam rekao.

22 P: Da li je... da li je tačno da su i hrvatska sredstva informisanja u
23 tim slučajevima govorile o borbama koje su njihove snage imale sa snagama
24 JNA i Teritorijalne odbrane?

25 O: Bilo je govora i o tome.

26

27

28

29

30

1 P: Da li ste Vi ikada objašnjavali, govoreći o situaciji na terenu,
2 da su radio i telefonske veze u Hrvatskoj, pogotovo u Slavoniji, bile u
3 prekidu, kao i da je struja nestala od avgusta 1991. godine?

4 O: Jesam.

5 P: Da li je tačno da ste rekli da, zbog nestanka struje, nije bilo
6 moguće pratiti ni radio program, pretpostavljam ni televiziju, i da su
7 vesti mogli slušati samo oni koji su imali radio-stanice, dakle policija
8 ili, eventualno, teritorijalci sa takvom... a toga je bilo malo?

9 O: Jeste, ili tranzistor koji je išao na baterije.

10 P: Da li Vas tačno citiram kada govorim Vašu izjavu sa početka ovog
11 saslušanja od strane tužioca, gde kažete da su i hrvatska sredstva
12 informisanja na jedan način predstavljala događaje, a ostala sredstva,
13 srpska, na drugi način? Taj isti događaj?

14 O: Da, tako sam rekao.

15 P: Da li je Hrvatska u to vreme vodila veliki propagandni rat protiv
16 sopstvene države, Jugoslavije?

17 O: Jeste.

18 P: Da li raspolazete nekim podatkom da je sa hrvatske strane bilo
19 preterivanja u izveštavanju o žrtvama, o stvarnom sadržaju događaja?

20 O: Jeste, bilo je to.

21 P: Govorili ste, gospodine Džakula, da već dugo vremena radite u
22 Srpskom demokratskom forumu, da li je to tačno?

23 O: Jeste, sad jedanaesta godina.

24

25

26

27

28

29

30

1 P: Rekli ste da je taj srpski... da li ste rekli da je taj Srpski
2 demokratski forum osnovan negde u junu... u junu mesecu 1991. godine?

3 O: Jeste, tačno, tako sam rekao.

4 P: Da li je tačno da Vam je Tužilaštvo prikazalo jedno pismo koje je
5 potpisano od strane gospođe Ljubice Šolaje, kao predsednika Srpske
6 demokratske stranke Krajine, koje se odnosi na Vaše aktivnosti?

7 O: Jeste, na osnivanje, ne na aktivnosti, nego na osnivanje Srpskog
8 demokratskog foruma.

9 G. MILOVANČEVIĆ: Molio bih ako može na monitoru da se pokaže dokaz
10 Tužilaštva broj 1.

11 Časni Sude, ukoliko pismo nije u sistemu, ja mogu onda... ako može da
12 se stavi na grafoskop.

13 P: Da li vidite ovaj tekst, gospodine Džakula?

14 O: Vidim.

15 P: Da li nam možete pročitati naslov tog teksta?

16 O: "Saopštenje Srpske demokratske stranke Krajine".

17 P: Da li nam... da li nam možete pročitati prvu tu rečenicu, ispod tog
18 naslova?

19 O: "Povodom najavljene osnivačke skupštine Srpskog demokratskog
20 foruma u Vojniću, Srpska demokratska stranka Krajine saopštava javnosti
21 sljedeće."

22 P: Hvala, gosp... Da li ja grešim, gospodine Džakula, ako kažem da je,
23 kad je ovaj tekst u pitanju, reč o saopštenju, a ne o ličnom pismu?
24 Saopštenju za javnost jedne stranke.

25

26

27

28

29

30

1 O: Piše saopštenje.

2 P: Da li je tačno da je to saopštenje za javnost, dakle, saopštenje
3 kojim se Srpska demokratska stranka Krajine obraća kompletnoj javnosti po
4 jednom konkretnom pitanju, u ovom slučaju o osnivanju Srpskog demokratskog
5 foruma?

6 O: To piše tako u startu, gdje kasnije se zabranjuje takav skup.
7 Znači, preko javnosti se to objašnjava, jer se nije moglo tada obratiti
8 Srpskom demokratskom forumu kad još nije bio osnovan, pa se preko javnosti
9 obavještavalo da se taj osnivački skup Srpskog demokratskog foruma ne može
10 održati u Vojniću.

11 P: Da li nam možete pokazati bilo koji deo teksta u ovom saopštenju
12 koji predstavlja zabranu o kojoj Vi govorite?

13 O: "S obzirom na osnovu... osnovne intencije Srpskog demokratskog
14 foruma da poništi dosadašnju borbu srpskog naroda Krajine, sa svoje
15 definitivno... za svoje definitivno /nerazgovijetno/ i oslobađanje od
16 fašističke Hrvatske. Srpska demokratska stranka Krajine, ne iz
17 demokratskih, već iz principijelnih razloga, saopštava da se takav skup
18 održi izvan Krajine, na primjer u Kumrovcu, na teritoriji SAO Krajine koji
19 je određen voljom srpskog naroda Krajine. Takvi skupovi su nepotre... -"

20 PREVODITELJ: Molimo svedoka da malo sporije čita.

21 SUDAC MOLOTO: [simultani prijevod] Moram da Vas prekinem, gospodine
22 Džakula. Kada čitate, morate to da učinite polako. Kad biste samo mogli da
23 čujete prevodioce kako brzo govore kako bi Vas stigli.

24 Nastavite.

25 SVJEDOK: "Već iz principijelnih razloga saopštava da se takav skup-"

26 SUDAC MOLOTO: [simultani prijevod] Polako, gospodine Džakula,
27 polako.

28

29

30

1 SVJEDOK: Hvala.

2 "Na teritoriju SAO Krajine, koji je određen voljom srpskog naroda
3 Krajine, takvi skupovi su nepotrebni i samo mogu izazvati zabunu."

4 G. MILOVANČEVIĆ:

5 P: Hvala, gospodine Džakula. Da li sam, dakle, u pravu kada kažem da
6 ovo saopštenje nije adresovano lično bilo kome, licu, pojed... pojedinačno,
7 već da se odnosi na širu javnost?

8 O: Pa, to se i stjelo /sic/ postići, da se šira javnost obavesti, da
9 do takvog sukoba... da do takvoga skupa ne treba doći, jer se nije moglo
10 nikome lično poslati, jer on nije bio tada još osnovan kao organizacija.

11 P: Da li ste Vi, na osnovu ovakvog političkog stava Srpske
12 demokratske stranke Krajine, na kraju odustali od održavanja ovog
13 sastanka?

14 O: Ja sam to čuo od ljudi iz Zagreba, iz tog dijela, to mi je lično
15 prenio gospodin Popovac, da poslije tog saopštenja je vršen pritisak na te
16 ljude da se to ne... ne tamo... ne... ne održi. A pošto sam doživljavao i ja
17 sukobe i pritiske u zapadnoj Slavoniji, daleko od SDS-a SAO Krajine, onda
18 vjerujem da su i ti ljudi koji su htjeli da se taj skup održi na prostoru
19 SAO Krajine doživljavali slične pritiske i sprečavanje da se takav skup
20 održi.

21 P: Hvala, gospodine Džakula. Da li ste, odgovarajući na pitanja
22 tužioca, saopštili da su o ovoj inicijativi znali i Beograd i Zagreb i da
23 su i jedna i druga strana ostali medijski potpuno nemi, da su potpuno
24 ignorisali ovaj događaj?

25 O: Jeste, izjavio sam to.

26 P: Da li su, dakle, i hrvatska sredstva informisanja potpuno
27 prećutala ovaj događaj?

28

29

30

1 O: Jesu.

2 P: Rekli ste da je ovo... da li ste rekli da je ovo pismo poslano
3 negde juna 1990. godine?

4 O: Mislim da je to bilo juna 1990., ne mogu danas znat' tačno.
5 Uglavnom, prije toga osnivanja.

6 P: Da li je hrvatskoj strani, sa kojom ste Vi pokušavali da
7 uspostavite miran kontakt, dakle, sigurno bilo... da li je bilo poznato da
8 Vi imate takvu nameru i da postoje ljudi...

9 G. MILOVANČEVIĆ: Povući ću pitanje pre nego što se kolega bude
10 protivio. Preformulisaću ga, ako dopuštate, da ne pravimo komplikacije.
11 Ako dopuštate, časni Sude.

12 G. WHITING: [simultani prijevod] Pa, znate šta, ovo sam dobio za
13 džabe - tako kažem jer sam ustao zbog nečeg potpuno drugog. Mislim da je
14 zapravo došlo do greške u pogledu jednog datuma koji se tiče Srpskog
15 demokratskog foruma. To je datum koji je pomenut nešto ranije. Prvo se
16 ogovorilo o 1991., a onda se prešlo na 1990. godinu, pa mislim da je tu
17 došlo do neke greške, o tome se radi.

18 SUDAC MOLOTO: [simultani prijevod] Izvolite.

19 G. MILOVANČEVIĆ: Ja sam na početku rekao da se radi o 1991., a sad
20 sam na kraju ubacio 1990. Oprostite, nisam bio precizan, hvala kolegi
21 Whitingu na intervenciji.

22 P: Dakle, pitam da li se ovo dešavalo u junu mesecu 1991. godine?

23 O: Jeste.

24 P: Da li se ova inicijativa za osnivanje ovog foruma, Srpskog
25 demokratskog foruma, dešavala nakon što je Hrvatska održala referendum na
26
27
28
29
30

1 kome je stanovništvo u većinskom, ogromnom procentu glasalo da želi
2 otcepljenje od Jugoslavije?

3 O: Jeste.

4 P: Da li ste Vi znali za stavove većinskog srpskog stanovništva,
5 najvećeg dela srpskog stanovništva u Krajini, o tome šta oni žele ukoliko
6 Hrvatska izađe iz Jugoslavije?

7 O: Jeste, znao sam da žele ostati u Jugoslaviji.

8 P: Da li ste u ovom periodu od pet godina ikada uspeli, svojim
9 velikim angažovanjem i naporima, da se postignu sporazumi sa hrvatskom
10 stranom, da postignete neki sporazum koji je realizovan, koga se suprotna
11 strana držala?

12 O: Pa, nisam.

13 P: Da li su i Vaši akti dobre volje - kao u Borovu Selu 1991., da se
14 uklone barikade - najgrublje zloupotrebljeni od strane hrvatske strane?

15 O: Jesu.

16 SUDAC MOLOTO: [simultani prijevod] Gospodine Milovančeviću, koliko
17 Vama još vremena treba?

18 G. MILOVANČEVIĆ: Možda još... možda još 15-20 minuta, časni Sude. Ako
19 bi to mogli da prenesemo za sutra, mislim da smo se već prilično umorili?

20 SUDAC MOLOTO: [simultani prijevod] Da li Vama odgovara da se sada
21 zaustavimo sa radom?

22 G. MILOVANČEVIĆ: /nečujno/ Hvala.

23 SUDAC MOLOTO: [simultani prijevod] Puno Vam hvala.

24

25

26

27

28

29

30

1 U redu, onda prekidamo sa radom do sutra u sudnici broj 3 u 14.15h.
2 SUDSKI SLUŽBENIK: [simultani prijevod] Ustanite, molim.
3 ... Sjednica završena u 19.02h.
4 Nastavak zakazan za četvrtak,
5 19.01.2006., u 14.15h.
6
7
8
9
10
11
12
13
14
15
16
17
18
19
20
21
22
23
24
25
26
27
28
29
30

srijeda, 18.01.2006.

Predmet br. IT-95-11-T

Ovaj transkript je izrađen na osnovu zvaničnog zvučnog zapisa na jeziku regiona, načinjenog tokom sudskog postupka, poštujući *verbatim* pravilo (doslovan zapis, od riječi do riječi). Kako su na suđenju korišteni bosanski, hrvatski i srpski jezik (B/H/S), ovisno o izvornom govorniku odnosno prevodiocu, tako su sva tri jezika zastupljena i u transkriptu. Ukoliko se govornik na suđenju služio nekim drugim jezikom osim navedenih, zapisan je simultani prijevod prevodioca na B/H/S. Članom 33 Statuta Međunarodnog suda utvrđeno je da su radni jezici Međunarodnog suda engleski i francuski. U slučaju razlike između ovog transkripta i verzije na engleskom ili francuskom jeziku, verzija transkripta na radnom jeziku bit će mjerodavni dokument. Numeracija stranica transkripta je u potpunosti uskladena s transkriptom na engleskom jeziku